

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

LITUANIE INDEPENDANTE *** INDEPENDENT LITHUANIA

Montrealis • 1973.I.10 • Nr. 2 (2028)

7722 George Street, La Salle 690, Quebec, Canada • Tel. (514) 366-6220

JAV DEMOKRATAI UŽ TAIKĄ VIETNAME IKI SAUSIO 20

Demokratų lyderiai senate signalizavo prezidentui Niksonui, kad jie pageidauja taikos Vietname iki sausio 20 dienos, kitu atveju jie grasina Vietnamo karui reikalingų asignavimų sulaikymu. Senatorius Edward Kennedy pasiūlė neatidėliojant sulaikyti asignavimus Vietnamo karo reikalams. Senatorius Fulbright dem. iš Ark./ užsienio reikalų pirmininkas/ išpėjo, kad bus imtasi griežtų priemonių, jeigu karas Vietname nebus baigtas iki sausio 20 dienos. Nuotaikos ir kitų senatorių yra panašios. Baltieji Rūmai pareiškė, kad toks senatorių nusistatymas stato į pavojų derybų eigą su Šiaurės Vietnamo atstovais.

O tuo tarpu Vietnamo karo laukė komunistai puola visu frontu, atlikdami iki šimto naujų atakų. Komunistai puola kaimus ir nedidelius miestelius. Šių puolimų rezultate kaimurie keliai perkirsti ir susisiektas sutrukdytas.

Komunistinė propaganda kaltina amerikiečius, kad jie rengia naujus puolimus ir jie priversti esą griežtis apsaugos priemonių.

Washingtonė paskelbta, kad Vietname praeitais metais 299 Amerikos kariai žuvo karo veiksmuose. Tai palyginamai su ankstesniais metais labai nedidelis žuvusių skaičius.

• TRUDEAU ministerių kabinetas, bent laikinai išvengė sunkumų. Iš Ottawos pranešama, kad Demokratų partijos lyderis David Lewis pažadėjo tuo

tarpu premjerui paramą. Jis pripažino, kad premjero deklaracija yra pozityvi ir turi naudingus pasiūlymus Kanados žmonėms.

• KANADA, kaip patirta parlamento sluoksniuose, linkusi pradėti su Kuba

glaudesnius prekybos santykius. Tuo būdu būtų baigta dešimt metų užtrukusi Kubos prekybinė blokada. Numatoma pirmoje eilėje padaryti užpirkimus Kuboje cukraus. Kuba jau trejetas metų daro pastangas vėl pardavinėti savo cukrų Kanadai.

KANADOS PASMERKĖ ŠIAURĖS VIETNAMO BOMBARDAVIMUS

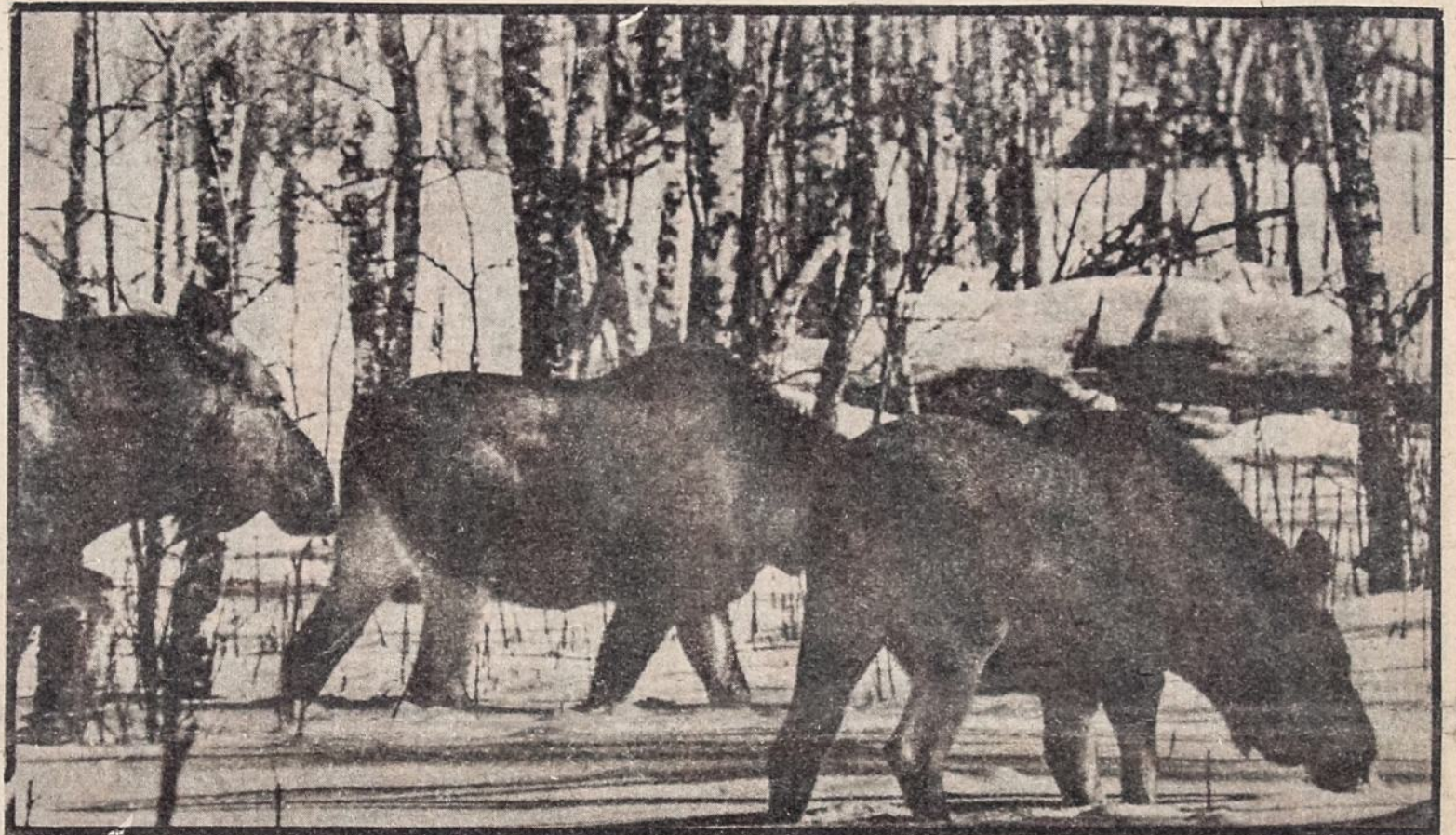
Kanados parlamentas vienam pirmųjų šių metų susirinkimų vienbalsiai pasmerkė JAV vykdomus Šiaurės Vietname bombardavimus. Tuo pat metu užsienio reikalų ministras M. Sharp pareiškė, jog Kanada nusistačius susiaurinti savo dalyvavimą Vietnamo taikos vykdymo priežiūroje. Kanados dalyvavimą rengiamasi apriboti tik dvejais metais. Taip pat ir Kanados išlaidos surištos su Vietnamo taikos vykdymo priežiūra

PARLAMENTAS būsiančios aprėžtos. Ministras Sharp, pateikdamas rezoliuciją dėl Šiaurės Vietnamo bombardavimo, padarė savo komentarus.

Bet buvęs premjeras, konservatorių vadas, J. Diefenbaker, pasiliko prie savo nuomonės, pabrėždamas jog čia pirmas istorijoje atsitikimas, kada Parlamentas priima savo "didžiajam pletų kaimynui" priešingą rezoliuciją. Jo manymu, aistroms atslugus, bus suprastas tas nesmagumas, kurie dabar vyksta.

Papildomai buvo vyriaus-

Briedžiams irgi šalta Lietuvos miškuose.

sybei siuloma kalbamą rezoliuciją pasiūsti į Paryžių visoms suinteresuotoms šalims.

AR IŠDUOS NEKALTAS TAUTAS?

Washingtono "The Evening Star" savo 1972 m. gruodžio 7 d. laidoje atspausdino Jono B. Genio, Washingtono Amerikos Lietuvių Bendruomenės pirmininko laišką:

"Padėka priklauso komunistui Smith Hempstone už jo puikią analizę, ko sovietai nori iš to taip vadina atoslūgio Europoj. Savo straipsnyje 'Brandto laimėjimas ir atoslūgio siekimas', Hempstone padarė svarbią pastabą, kad 'Helsinkyje, Ženevoje ir kitur... kitų tautų likimas sprendžiamas per jų galvas' ir kad 'Antrojo pasaulinio karo grobis bei Lietuvos, Latvijos ir Estijos tautinis genocidas gali būti akceptuotas'. Tikra to esmė yra, kad Amerike per amžius stovėjusi už kitų tautų laisvę ir nepri-

klausomybę, šiandien gali pasidaryti partneriu nekaltas tautas išduodant genocidui.

Ironiškai - šis kraštas tapo namais daugiau kaip milijonui lietuvių kilmės amerikiečiams, kurių sūnūs kovojo Antrame pasauliniame kare. Be kita ko, jie siekė laisvės savo protėvių kraštui. Argi jų auka nepatarnaus niekam kitam, kaip tik jų brolių ir seserų svetur išnaikinimui? Dar kartą lietuviai, latviai ir estai norėtų sužinoti, kas atsitiko su žmonijos sąžine ir visais Atlanto Chartos pažadais? Ar nebus tai milijonų europiečių išanikinimu pagrįstos taikos generacija? (E)

• MONTREALIO pašto tarnautojai dauguma balsų atmetė administracijos pasiūlytas darbo sąlygas.

Kaimynui, geram bičiuliui,
jaunavedžiams -
- laikraštis
geriausia dovana

IŠEIVIJOS BANGOS IŠ LIETUVOS

Jeigu pradėtume kalbą nuo pačios "žilos senovės" tai visada kiekvienoje epochoje rastume išeivius iš Lietuvos. Mūsų praeities tyrinėtojai mini išeivius arba ištremtuosius iš gimtosios žemės, kiekvieno sukrėtimo metu. Ištremtųjų randame po trijų sukilimų prieš rusų caro valdžią, jų būta ir ankstesniais laikais.

Netekę savo žemės, nublokšti į tolimus kraštus, bet vis tiek jie turėjo tam tikros reikšmės Lietuvos gyvenime. Sukilimų prieš carą dalyviai savo skaičiumi nebuvo gausūs. Tad ir jų reikšmė turėjo didesnę svarbą tik tam tikruose sluoksniuose Lietuvos gyventojų.

Bet atėjo viena didelė išeivių banga, kuri iki to nematyto platumu prasiskriejo per gimtosios žemės rubežius ir didžiąja dalimi pasiekė Amerikos kontinentą. Jos padariniai buvo reikšmingiausi. Pradžioje vargingi ateiviai, Amerikos kontinente, tie nauji emigrantai sugebėjo nepaprastai išplėsti lietuvių spaudą, sukūrė pajėgias organizacijas ir darė tiesiog nepaprastą įtaką Lietuvos žmonėms. Jie tai vykdė neišpasakytu ryžtingumu. Nors dauguma jų savo gimtinę apleido beveik beraščiais būdami, bet čia patys švietėsi ir mokslinosi ir šviesą skleidė Lietuvoje. Tais laikais, kai Lietuvoje nebuvo jokių galimų, jie davė savo tėvynės žmonėms didžiojo Lietuvos žadintojo Vinco Kudirkos raštus, davė šimtus mokslinio pobūdžio kūrinių. Tame tarpe ir dr. Jono Šliupo, gal ne visiems vienodai priimtini, bet vis tik pozityvios reikšmės turėjusius raštus. Toji išeivių banga, kas yra visų svarbiausia, vadovavo dideliame Lietuvos atstatymo darbe, kurs buvo atliktas atsikūrusios valstybės pirmaisiais gyvavimo metais. Iš Amerikos plaukė į Lietuvą savanoriai, plaukė ir doleriai kartu su patyrusiais ekonominiam darbe veikėjais. Tie nuopelnai kiekvienam nuo-

LIETUVAI NEREIKIA TOKIOS PAGALBOS

Rusų kalba Vilniuje leidžiamame laikraštyje "Sovietskaja Litva" apskrieio 12 d. atsiliepė į laisvos lietuvių spaudos pastabas dėl okupanto veiklos. Tuo metu, kai jie patys su didžiausiu triukšmu švenčia Sovietų Sąjungos penkiasdešimties metų sukaktį, apie laisvuosius lietuvius rašo: "Juo garsiau šaukiama, juo daugiau 'aimima'. Jie nerimsta ir dėl to, kad "Čikagos gatvių sankryžoje pagyvenęs žmogus ir, atkišęs kažkokį lapelį, prašo praeivių pasirašyti". Kas jis? Klausia 'aikraštis. Pasirodo, kad tai Lietuvos "aisvintojas". - Ši žodį rašo kabutėse. Kad mūsų veikla širdžiam lietuviui yra puikiai žinomi.

Pačiu tragiškiausiu Lietuvos gyvenime laikotarpio po Antrojo Karo pakilo nauja išeivių iš Lietuvos banga. Likimas negailėtingai išbloškė iš gimtųjų sodybų dešimtis tūkstančių lietuvių.

Šiandieną jie įpareigoti atlikti savo kraštui neišpasakyto atsakingumo, kartu ir sunkiausius uždavinius. Tikrumoje jie dabar sudaro visų svarbiųjų lietuvių patriotinių organizacijų branduolį. Naujosios bangos išeiviai jau brendo daugumoje nepriklausomais Lietuvos laikais. Jie privalo gerai suprasti, atrodo, kad didžiojo daugumoje ir suprantama, kokiame dideliame pavojuje atsidadė tėvų žemė ir visa tauta. Raudonosios armijos tankais atvežtas režimas siekia nuslopinti lietuvių tautinius siekimus, siekia Lietuvos teritoriją paglemžti didžiurusiškos politikos interesams plėsti.

Lietuvos žmonės daro, ką šiomis neišpasakyto sunkumo sąlygomis imanoma. Dažnai jų būklė jiems patiems atrodo beviltiška. Ir toje niūroje padėty buvimas Amerikos kontinente veiksmingų organizacijų, jų pastovus aktyvumas, Lietuvos žmonėms sudaro, galima sakyti, vienintelę pagūdą. Šis atsakomybės jausmas turi sustiprinti veiklių lietuvių valią ir ryžtą.

turi didelės reikšmės okupantui, rodo ir šios kolonistų dienraštyje idėtos eilutės: "Kapitalizmo ideologai, pasinaudodami buržuazinių nacionalistų partizanavimu, neriasi iš kailio, kad ypatingai šiuo metu būtų pasėtas tarp SSSR tautų nepasitikėjimas, uždegti nacionalizmas, išpūsti nereikšmingus iki fanomų dydžio, pažeisti žmonių sąmonę". Jiems užkliuvo dr. Donato Šato apie okupuotos Lietuvos pramonę straipsniai, idėti "Technikos žodžio" žurnale. O kad 'abiau būtų sukiestas nepriklausomybės metu prašydes Lietuvos ūkinis gyvenimas, "Sovietskaja Litva" ima nagrinėti Lietuvos pramonę nuo '913 m., matuodama ją dabar savo kreivumastu: Pirma, viską suniekinti, o paskui išskelti neva savo 'aimėjimus ir švaisytis tūkstantiniais procentais. Bet, jei tie propagandistai pažvelgtų į buv. Tautų Sąjungos '938 m. birželio mėn. statistikos biuletenį, jie rastų, kad 1929 - 1939 m. laikotarpio pasaulinės pramonės produkcijos indeksas buvo 128,7, o Lietuvos pramonės produkcija - 254,2 (A. Simutis, Economic Reconstruction of Lithuania, 75 p.). Toliau užkliūva Londone leidžiamas savaitraštis "Europos Lietuvis", kuris rašė apie nepriteklius maisto, dažnai net miltų ar duonos, pirusioje komunistinio ūkio sistemoje.

Šio straipsnio autorius A. Ferensas, įrodinėdamas okupuotos Lietuvos ūkio šakų produkcijos pakilimą, nuo'atos dėkoja kitoms Sovietų Sąjungos tautoms už visokeriopą paramą. Ta Ferenso ir kitu nuo'atos propaguojama vadinamoji parama mums gerai žinoma, būtent: pirma, 1940 m. birželio mėn. Kremliaus pasiūsta Raudonoji armija, susidedanti iš daugelio tautų karių, okupavo Lietuvą; antra, okupuoto primesta enkavedistų diriguojama valdžia apiplėšė Lietuvos gyventojus iki paskutinio cento; trečia, trėmimais ir žudymais išnaikino apie pusę milijono Lietuvos gyventojų; ketvirta, apie

tiek pat į Lietuvą prigabeno savo kolonistų, kurie, panaikine laisvo žmogaus ir piliečio teises visokiomis priemonėmis persekioja tautinį, religinį ir visuomeninį gyvenimą.

(E)

KUNIGAS ŽAIDĖ TINKLINĮ

Lietuvos Kata'ikių po grindžio Kronika taip rašo:

"1971 m. gruodžio 3 d. Margininku klebonas kun. Petras Orlickas buvo nubautas už tai, kad pažeidė LTSR baudžiamojo kodekso 143 straipsnį - žaidė su vaikais tinklinį! Kauno raj. administracinės komisija sako, jog kun. Orlickas dirbo su vaikais (sportavo, žaidė tinklinį), rodė diafilmus ir t. t. Ateistai ir partiniai darbuotojai ilgą laiką tarsl nematė vaikų, kurie aikštelėje prie kolūkio kontoros neku'tūringai žaisdavo, keikdavosi. Šitai pamatė klebonas ir įrengė kitą tinklinio aikštelę. Čia nesikeikdavo. Per vieno mokinio laidotuves buvo pastebėta bažnyčioje daug mokinių. Mokytojai bandė net už rankų mokinius išvesti iš Bažnyčios. Be to, Mišioms patarnaudavo ketelė berniukų. Direktorei nepavyko, nors ji labai stengėsi, atitraukti vaikus nuo altoriaus. Tada, į pagalbą atėjo rajono valdžios pareigūnai. Saugumo darbuotojai, nufotografavo vaikus prie altoriaus, kad jie nesumažytų išsiginti savo "nusikaltimo". Į mokyklą atvažiavo valdžios

pareigūnai ir pradėjo tardymą. Kai kurios motinos, nesulaukdamos grįžtančių vaikų iš mokyklos, atėjo ju ieškoti. Pasipiktinusios vaikų terorizavimu, išsiavedė juos namo.

"Klebonas valdžios atstovu buvo perspėtas, kad neužiimtu su vaikais. Vėliau kun. P. Orlickas iškviečiamas į Kauno raj. administracinės nuobaudų komisijos posėdį. Čia jam pateikiamas kaltinimas, kad žalojęs tarybinį jaunimą ir paskiriama 50 rb. pabauda. Į klebono pasiūlymą, kad sportuoti jam net gydytojui patarė, komisijos pirmininkas S. Jančiauskas replikavo: "Gali žaisti su šeimininke. Po to kun. Orlickas iš Margininkų buvo išskeltas.

• SOVIETŲ - KINŲ pasienyje įvykusiuose susidūrimuose 5 sovietų kareiviai esą užmušti. Kinų kareivių būrys, kurs puolė Kazachstatne pasienio kaimelius, sakoma, spėjo sugrįžti į savo teritoriją. Pažymėtina, kad Pekinas atmetė sovietų protestą tuo pagrindu, kad Pekino valdžia nesanti atsakinga už veiksmus nežinomų jai būrelių, kurie veikia sovietų pasienyje.

• PEKINE išeinantis komunistinis laikraštis kreipėsi į skaitytojus, ragindamas juos taupyti ryžius. Kasdien, girdi, sutaupydami saujelę ryžių, galim palengvinti sunkoką maisto būklę. O blogumai atsiradę todėl, kad derlius buvęs menkas ir "social-imperialistai" nori paženkti Kinijai.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyalte au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS - NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖ

Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, LaSalle 690, Quebec, Canada.

Metinė prenumerata Kanadoje - \$7.50, visur kitur - \$8.00. Rėmėjo prenumerata - \$12.00. Adreso pakeitimas 25 c. Atskiras numeris 25 c. Administratorius F. P. Paukštaitis. Adresas: 7722 GEORGE STREET, LA SALLE 690, QUEBEC.

Bendradarbių ir korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai atitinka redakcijos nuomonę. Rankraščiai trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra. Rankraščiai grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija ir leidykla neatsako.

REDAKTORIUS J. PETRENAS

Londono lietuvių kvartetas "Rasa", dalyvaus Hamiltono Žūklautojų ir Medžiotų klubo "Giedraftis" žuikių baluje, sausio 20 d.

Skautų-čių tautinių šokių grupė "Jaunimo Viltis" šokio sukūryje.

Aldona Dvaronaitė, Balio duktė, kurios koncertas numatomas Montrealyje ir Toronte.

Australijos Lietuvių Dienoms rengti komitetas Sidnėjyje. Sėdi iš kairės: Vincas Kazokas, Genovaitė Kazokienė, pirmininkas dr. Bronius Vingilis, Daiva Labutytė-Bieri, Pajauta Daukutė-Pullinen, Stovi: Algis Bučinskas, Viktoras Šlinteris, Bronius Žalys, Vytautas Deikus, Jonas Zinkus, Algis Dudaitis, Anskis Reisgys, Bronius Stašionis, Stasys Skorulis ir Vladas Daudaras. Lietuvių Diena prasidės Sidnėjyje š.m. gruodžio 26 d.

• VYTAUTO BIELIA - JAUS parengti Brigham Young universiteto studentai pašoko kelėtą lietuviškų tautinių šokių. Universitetas parengė lietuvių tautinių rūbų imitacijas. Į šį Vytauto Bieliajaus, tautinių šokių populiariatorius, spektaklį atsilankė ir tukstantis murmonų, kuriems esą labai patiko malūnas, kubilas ir kiti šokiai.

• DR. E. PUODŽIUKAS, atlikęs reikalingą stažą, Toronto mieste Commerce Building atidarė savo kabinetą. Su juo kartu dirba ir keli kiti lietuviai gydytojai.

• PRANCUZIJOJOS lietuvių bendruomenė ateinančio Vasario 16 dieną minės savo veiklos 20 metų sukaktuves.

• Raimundas ir Kathelina Piešinai susilaukė pirmagimės dukters - Julijos Kristinos. Piešinai gyvena Ottawoje, kur Raimundas dirba dailininko darbu Radio ir Televizijos Kontrolės Departamente. Į dukters krikštynas buvo atvykusi Raimundo motina Piešininė, brolis Aleksas ir kiti giminės iš Montrealio ir kitur.

DAR VIENAS TILTAS VILNIUJE

Pastatytas naujas tiltas per Vilnios upę Užupio rajone, Zarasų gatvėje. Jį nutiesė Rygos penktojo tiltų statybos tresto 24-ojo baro kolektyvas. Darbas įvertintas gerai.

Naujasis - dvyliktasis

Dalė Šeidyte su savo vyru S. W. Whissell, tik po šliūbo prie Aušros Vartų bažnyčios.

ALTS-gos Detroito skyr. pirm. Jonas Švoba įteikia skyriaus vardu dovaną 75 metus sulaukusiam skyriaus nariui Vincui Šarkai. Šalia sėdi sukaktuvininko žmona Vaclava.

miesto ribose per Vilnią - tiktas. Tai - beveik šimto metrų ilgio ir 30 metrų pločio su šešiomis juostomis transporto sudėtingas inžinerinis įrenginys iš gelžbetonio. Tai plačias Lietuvos tiltas. Netolimoje ateityje šioje vietoje susitiks plačios magistralės, einančios iš Naujosios Vilnios, Žirmūnų-Antakalnio, geležinkelio stoties rajono.

"Žalgirio" tunto sueiga 1949 m. lapkr. 27 d. Adelaidėje.

TOLIUŠIŲ GARBINGOJI ŠEIMA

Kalba pasakyta, minint Cgicagoje. Z. Toliušio mirties metines

Minime, adv. Zigmo Toliušio mirties metines, vieno iš iškiliųjų Toliušių patriotinės šeimos nario, nes jau Zigmo tėvas Juozas Toliušis, besimokydamas Šiaulių gimnazijoje, kartu su kitais vyresnių klasių mokiniais dalyvavo patriotiniame 1863 metų sukilime. Trys jo sūnūs: Zigmas, Juozas ir Dzidas ėjo tėvo paminėtais keliais.

Zigmo brolis dr. Juozas Toliušis 1919 m. baigė Lietuvos karo mokyklą, ir būdamas sarvučių rinktinės karininku dalyvauja, kautynėse su lenkais. Vėliau baigęs veterinarijos mokslus, ėjo Tauragės ir Pagėgių apskričių veterinarijos gydytojo pareigas. Kartu aktyvus visuomenininkas, kooperatininkas, buvo daugelio ekonominių organizacijų vadovybėse. Rusams-bolševikams 1940 metais Lietuvą okupavus buvo suimtas, sedėjo Tauragės kalėjime ir 1941 m. žuvo.

Zigmo brolis D. G. Toliušis, taip pat karininkas, 1919 m. Tauragės partizanų eilėse kaunosi su barmontininkais. O 1923 metais Klaipėdos Krašto atvadavimo dalyvis. Okupacijos metais aktyvus pagrindžio veikėjas. 1944 metais bolševikų suimtas ir ištremtas Arktikon, Sibiran. Dešimtis metų išbuvo Vorkutoje.

Visi trys broliai buvo varpininkai - liaudininkai.

Zigmas Toliušis, būdamas Kauno gimnazijoje, kurią baigė 1908 m., suorganizuoja slapta lietuvių moksleivių kuopelę, dalyvauja "Dainos" draugijos ruošiamuose vaidinimuose Kaune ir provincijoje. Studentaudamas Patrapily, aktyviai reiškiasi lietuvių studentų draugijoje.

1912 m. baigęs teisių mokslus, dėl caristinės Rusijos vedamos lietuvių nutautinimo politikos, negalėjo teisininko praktika verstis Lietuvoje, savo tautiečių tarpe. Buvo priverstas dirbti rusų teismų įstaigose, Kijeve ir Poltavoje.

I-jo pasaulinio karo metu, Zigmas Toliušis 1920

Zigmas Toliušis grįžęs iš Sibiro

m. buvo paskirtas Lietuvos įgaliotiniu Ukrainai ir Charkove pasirašė su Ukrainos komisaru Tarybos pirmininku Rakovskiu susitarimą dėl lietuvių tremtinių grąžinimo iš Ukrainos Lietuvon.

1921 m. Zigmas sugrįžęs į Lietuvą, buvo paskirtas svarbiųjų bylų tardytoju. Tuo metu Zigmas Toliušis, kaip jau patyręs teisininkas buvo labai reikalingas.

Nuo 1922-27 metų Zigmas Toliušis išrenkamas į demokratinės Lietuvos visus seimus atstovu, kaip liaudininkų sąjungos narys. Pažymėtina, kad Zigmas Toliušis, studijuodamas ir gyvendamas Petrapily, buvo III-sios Rusijos Dūmos lietuvių atstovų grupės sekretoriumi. Ten jis gavo žinių politikos klausimuose, todėl Lietuvos seimuose jis nebuvo eilinis atstovas. Jo kalbos iš seimo tribūnos kruopsčiai paruoštos, konkrečios, objektyvios, pagrįstos. Buvo tiesus, atviras, savo poliinių oponentų neužgaunantis. Savo pareiškimuose, minčių dėstyje, net išsibavusių politinių aistrų metu, pasilikdavo santūrus.

Būdamas seimo atstovu savo sąjunga atstovavo įvairiuose studijiniuose komitetuose.

Liaudininkų sąjungos veikloje visą laiką buvo pirmose eilėse ir idėjos draugu labai vertinamas. Nuolatinis Sąjungos Centro Komiteto narys. Dau-

gelį atvejų jos pirmininkas. Nuoširdus - kaimo žmonių, ūkininkų draugas. Todėl tais klausimais jis daug kalbėjo ir rašė. Paminėtina jo populiariai parašyta brošiūra: "Demokratija ir jos priešai arba Demokrato katekizmas".

Dėmesį patraukia jo kalba, 1927 m. balandžio 12 d., kada jis argumentuotai ginė suimto Seimo atstovo dr. Juozo Pajaujo, atstovo neliečiamybės klausimą. Savo tvirtai pagrįstoje, teisiniu ir politiniu požiūriu, kalboje, jis pasižymėjo kaip gilus konstitucinės ir baudžiamosios teisės žinovas.

Šalia politinės veiklos jis praktikavo advokatūros nuo 1924-44 m., su kalinimo pertraukomis.

Zigmui Toliušiui visada buvo artimi visuomeniniai darbai. Jis dirba Kalinių Globos Komitete, studentijos ir moksleivių šalpos draugijoje "Žiburėlis", Vytauto Didžiojo komitete, Šiaurės Lietuvai šelpti ir Vilniaus lietuviams remti komitetuose.

Zigmas Toliušis buvo nuoširdus meno mylėtojas, lietuvių liaudies meno saugotojas ir remėjas. Jis yra lietuvių meno istorijos temomis. Kruopsčiai rinko ir turėjo turtinga seniausių Lietuvos žemėlaپیų kolekciją. Tuo tikslu, vasaros atostogas praleisdavo užsieny, kur bibliotekose ir antikvaruose ieškojo lietuvių tautos kultūrinių pėdsakų ir verty-

bių. Šių eilučių autoriui jis sakė, kad seniausius ir vertingiausius žemėlaپیus jis yra radęs Paryžiaus, lotynų kvartale, pas vadinamus "bukinistus", Senos upės pakrantėse, kur buvo visokiausių senienų. Be to, Zigmas Toliušis yra parašęs trumpas monografijas apie prof. Petro Leono ir Mykolo Slezevičius.

Tai tik trumpi jo gyvenimo ir darbų bruožai. Kiek išsamiau jo asmenį nušviesti, tremty, trūksta šaltinių, nes jo gyvenimo šaknys yra Lietuvoje.

Suprantama, kad išsi brovęs smurtu į Lietuvos nepriklausomą gyvenimą, rusas-okupantas, negalėjo pakęsti tokių lietuvių, kaip buvo Zigmas Toliušis. 1940 m. liepos 11 dieną jis buvo enkavedistų suimtas ir patalpintas į Kauno Sunkiųjų Darbų Kalėjimą, kartu su eilučių autoriumi. Kalėjime tardomas, maltretuojamas, kankinamas išbuvo iki Sovietų- Nacių Vokietijos karo pradžios, 1941 m. birželio 22 d.

ASMENINIU

IŠGYVENIMU EPIZODAI

Šių eilučių autorius nacių - vokiečių ir rusų bolševikų karas, 1941 m. birželio mėn., užklupo besislaptantį su šeima Kačerginės miškuose. Įvyko istorinis lietuvių tautos sukilimas prieš bolševikų pirmąją okupaciją. Į antrą sukilimo dieną iš Kauno į Kačerginę motorlaiviu, Nemunu, atplaukė, sujau dintas ir labai skubas, inž. architektas L., ir mane, be jokių diskusijų ir aiškinimosi, skubiai nuplukdė į Kauną, trumpai man pareiškęs, kad esu Laikinosios Lietuvos Vyriausybės teisingumo ministeris ir tuojau turiu imtis Lietuvos Teisingumo Ministerijos atstatymo, darbą. Man, kaip jaunam teisininkui, tokios pareigos buvo ir netikėtos ir per sunkios. Dėja, abejonėms ir diskusijoms nebuvo jokių sąlygų.

Pasiekęs Kauną, skubėjau į Teisingumo rūmus, kurių fasade buvo išrašyti žodžiai: "Justitia est Fundamentum Regnorum". Reikšminga gairė kiekvienai valdžiai... Dėja, Teisingumo Rūmus radau visiškai tuščius. Ne tik nei vie-

ne parelgūno, bet ir sargų, kurie, paprastai, visas valdžias pergyvena...

Nuoko pradėti ministerio pareigas?... Susimąstęs ir prislėgtas staigios naštos, išėjau į Kauno Laisvės Aleją. Pašaukiau į Valstybės Teatro sodelį. Ore dūmai ir sporadiški įvairiose vietose šūviai... Valstybės teatro sode malonistaigmena! Matau prie soliuko du senus autoritetingus teisininkus: Zigma Toliušį ir buv. teisingumo ministerį Joną Gudauskį. Akyse pasidarė šviesiau. Jie abu buvo tik ką išėję iš Kauno Sunkiųjų Darbų kalėjimo su visomis nuvarginto kalinio žymėmis.

Po nuoširdaus pasisveikinimo ir džiaugsmo, jiems pareiškiau savo rūpestį, dėl uždėtų nepaprasto meto pareigų. Jie abu mane sustiprino pasitikėjimu ir padrąsinimu: jokių abejonių negali būti, reikia imtis darbo.

Visi trys nužygiavome į Teisingumo Ministerijos Rūmus. Čia neminėsiu Teisingumo ministerijos veikimo atstatymo pastangų ir sutiktų kliučių. Jų buvo labai daug ir sunkių.

Persekiojami, išblaškyti sovietų teroro teisininkai atsiliepė į mano atsisaukimą grįžti į savo pareigas. Tiesa, teisininkų gretos buvo labai praretintos. Nežiūrint to, Teisingumo ministerija, teismai, prokuratūra, tardytojų įstaigos buvo greit atkurtos.

Tose, nepaprasto meto sąlygose, mano patys pirmieji, giliai kompetetingi bendradarbiai - patarėjai buvo adv. Zigmas Toliušis ir Jonas Gudauskis.

Laikas ir įvykiai bėgo, o rūpesčiai didėjo. Vokiečių-nacių civilvervaltungo metu, Zigmas Toliušis Teisingumo Vadyboje formaliai buvo juriskonsultu, o tikrovėje buvo mano dėšinioji ranka. Mano santykiai su juo buvo kaip su našu su tėvu.

Vėliau, Gestapas pradėjo prie Zigmo Toliušio kabintis dėl jo dalyvavimo, kaip advokato, nacių-agentų Zaso Neumano byloje. Reikėjo daug aiškintis ir kovoti. Po mano arešto,

Nukelta į 5 psl.

LIETUVA - NERAMI RESPUBLIKA

Verta dėmesio, kad Lietuva, kaip nerami respublika, vis minima pirmose vietose. P. m. gruodžio 22 d. The New York Times dienraštis, tautiniu klausimu savo vedamajame rašė: "...Tautinių reikalų klausimą Sovietijoje pasaulis matė tik ledų kalno viršūnėje, bet vien tik šiemet (1972 E.) pasaulis patyrė apie daugybės Ukrainos intelektualų areštus, apie didelius sukrėtimus Baltijos valstybėse, apie tūkstančius žydų emigrantų iš Sovietijos ir kietomis priemonėmis malšinimą Centrinės Azijos intelektualų, kuriuos Maskva buržuaziniais nacionalistais vadina".

Ta pačia tema, The Christian Science Monitor gruodžio 29 d. savo vedamuoju, paminėjęs neramumus Ukrainoje, Lietuvoje, Centrinėje Azijoje, Gruzijoje, Krike ir kt., rašo: "Paskutinį pavasarį tūkstančiai jaunų žmonių, reikalaudami laisvės šaukė antrojo didumo mieste-Kauno gatvėse, po to kai jaunas patriotas reikšdamas politinį protestą pats save susidegino". Tas pats čia minimas dienraštis savo gruodžio 30 d. laidoje įdėjo Leo Libermano laišką, kuriuo atsiliepiama į Sovietų Sąjungos atstovo Jungtiniams Tau-

TOLIUSIU ŠEIMA. . . Atkelta iš 4 psl.

kiek žinau, Zigmui jau reikėjo nuo gestapininkų akių slapstytis.

Bolševikams vėl sugrįžus į Lietuvą Zigmą Toliušis buvo suimtas ir kalinamas Kauno ir Vilniaus kalėjimuose. Trečia karta buvo bolševikų suimtas 1946 m. ir nuteistas penkeriems metams. Atlikęs bausmę vėl buvo suimtas ir dešimčiai metų ištremtas į Sibirą. Iš ištremimo į Lietuvą, fiziniai palaužtas, sugrįžo 1955 m. Toks buvo Zigmo Toliušio lietuvių patrioto ir žmogaus gyvenimo kelias.

Jau praėjo metai, kai jo kūna yra priglaudusi jo numylėta Tėvynės žemė, kurisaugo jį nuo okupanto kruvinų nagų...

M. Mackevičius.

Appolo 17 astronautų fotografija - Žemė, kaip ji atrodo iš erdvių. Vaizde matome Afriką ir artimas sritis.

toms siūlyma duoti nepriklausomybę Puerto Rico. Autorius siūlo nekomunistinių kraštų atstovams pasiūlyti JT atstatyti nepriklausomybę Lietuvai, Latvijai ir Estijai, kurias 1940 m. sovietai aneksavo, remdamiesi Stalino-Hitlerio 1939 m. susitarimu. Autorius mano, kad tokį siūlymą turėtų padaryti Švedija.

(E)

LIKIMAS 112 MILIJONŲ ŽMONIŲ LAUKIA LAISVOJO PASAULIO UŽTARIMO

Notre Dame Universiteto leidinys "The Observer" patalpino Sauliaus Mato straipsnį, pavadintą "Lithuania-a Case for Civil Rights" (straipsnis laisvai atpasakotas).

Romas, jaunas universiteto studentas, ėjo savo gimtojo miesto gatvėmis pakeliui į parką. Buvo tai metų laikas, taip brangus kiekvieno kauniečio širdžiai-liepų žydėjimų metas. Kaip kiekvienas lietuvis, Romas žavėjosi liep-

žiedžių kvapų. Ir dabar, atsisėdęs parke, jis svajojo. Jo mintys skrido į tuos laikus, kuomet jo protėviai buvo sukūrę galingą valstybę, siekiančią nuo Baltijos iki Juodųjų jūrų, nuo Lenkijos sienų iki Maskvos priemiesčių. Romas žavėjosi ir didžiavosi tais laikais.

Vėliau jis atsiminė laisvės sutemas. Bet senos garbingos praeities kibirkštis neišblėso lietuvių širdyse. Atėjo ilgų kietų kovų už laisvę metai. Apie tas kovas ir aukas bylojo kiekvienos pilies griuvėsiai, kiekvienas piliakalnis, milžinkapis. Pilėnai...

Ir Romas ryžosi. Tą saulėtą 1972 m. gegužės dieną Kaune Romas Kallanta atidavė savo jauną gyvybę Lietuvos laisvės atstatyti. Niekas nei Lietuvoje, nei kitur Sovietų Sąjungoje neabejojo kam jis tą auką skyrė. Po to sekusi demonstracija-didžiausia Sovietų Sąjungoje kiek tik siekia atmintis-su šukiais

"Laisvės Lietuvai!" tik patvirtino Romo intenciją.

Kauno įvykiai yra vienas pasireiškimas galingo žmogaus teisių gynyboje Sovietų Sąjungoje. Lietuvoje kovojame už savo kalbą tradicijas, istoriją, kas siekia tūkstančius metų. Visa tai sovietai nori sunaikinti.

Kovoti prieš tas rusų bolševikų užmačias nerusai patriotai ir rusai liberalai sudarė frontą, kuris yra žinomas kaip "žmogaus teisių" sąjūdis. Gimė Samizdat, kurie pasklido po visą Sovietų Sąjungą. Demokratiškai nusistatę disidentai būriuojasi savo centruose-žydai, katalikai, baptistai. Katalikiškoje Lietuvoje 17,000 tikinčiųjų drįso pasirašyti protestą prieš religijos persekiojimą petičiją Brežnevui ir Jungtinėms Tautoms.

Dvidešimt etninių grupių - 112 milijonų žmonių yra pavojuje. Jų laimėjimas didžia dalimi priklauso nuo laisvojo pasaulio

• TEMA "Didieji Įvykiai Pavergtoje Lietuvoje ir Mūsų Uždaviniai", lapkričio 26 d. Seimui referavo Vliko valdybos sekretorius S. Dzikas. Jis pažymėjo, kad mūsų tautos pasipriešinimo okupanto priespaudai atgarsiai atkreipė pasaulio dėmesį. Lietuvos įvykiai siejasi supasauline situacija, nes tai yra visuotinio sukrėtimo laikai.

Pasipriešinimas taip pat yra ir bėgliai iš pavergtos Lietuvos. Bėgimas yra žmogų sukrečiantis įvykis, kuris reiškia protestą režimui. Masinės demonstracijos per Kallantos laidotuves liūdija pasipriešinimo visuotinumą.

Tautos pasipriešinimo akivaizdoje kokie išseivijos uždaviniai? Esame įpareigoti atlikti tai, ko "pavergta tautos dalis padaryti negali". Iš krašto ateinančias žinias Vliko radijo transliacijos turi pareigą kuo plačiau perteikti savo klausytojam krašte.

SOVIETŲ KONCENTRACIJOS STOVYKLOSE

O. URBONAS

Pradėsiu nuo to, kad Sovietų Sąjungoje kiekvienas pilietis, ar pilietė, sulaukęs 16 metų gauna pasą. Išimti sudaro tik kolūkiečiai, kuriems pasas į rankas neišduodamas, bet laikomas kolūkio valdyboje. matoma, kad kolūkiečiai neišsibėgiotų. Tai vidaus pasas, kuris tinka vien tik savame krašte. Pirmame puslapyje, betarpiu po vardo, pavardės, gimimo vietos ir datos, eina skiltis "tautybė".* Tautybė įrašoma pagal tėvų kraują: rusas, gudas, lietuvis, totoris, žydas ir t.t.

Jei asmuo yra gimęs mišrioje šeimoje, tada milicija, išduodama pasą, leidžia pasirinkti tautybę — vieną iš tų, kuri įrašyta tėvu pasuose. Šis pasirinkimas daromas vieną kartą visam gyvenimui ir pakeisti savo tautybę, net, sakysime, iš tėvo tautybės į motinos, arba atvirkščiai, po pasą išdavimo yra absoliučiai neįmanoma. Mišrioje šeimoje, paprastai, prieš vaikui išsiimant pasą, tariamasi, nes visiems yra žinoma kaip svarbu Sovietų sąjungoje turėti "gerą" tautybę. Jei vienas iš tėvų yra rusas, nėra ir ko galvoti, reikalinga imti naudingiausią tautybę — rusų, tačiau, kitais atvejais klausimas išsprendžiamas tautybės "kokybės" ir pragyvenimo vietos. Totorių-ukrainiečių šeimose vaikai bus užrašyti ukrainiečiais, totorių-žydų šeimose — totoriais, nes geriau būti ukrainiečiu negu totoriu ir — totoriu negu žydu.

Tačiau, neapsieinama vie tik su pasu. Stojant į bet kokią darbą, arba — į universitetą, net į sporto klubą, persikeliant į kitą gyvenamą vietą ir, žinoma, prieš kelionę į užsienį, kiekvienas pilietis privalo užpildyti anketą. Tos anketos yra įvairios pagal klausimų kiekį ir charakterį, taip pat priklauso ir nuo vietos svarbumo, kur pilietis važiuoja, arba nori įstoti. Tautybės klausimas, tačiau, yra kiekvienoje anketoje. Atsakyti į tą klausimą pilietis privalo tiksliai, taip kaip yra įrašyta jo pase.

Be Sovietų Sąjungos, šiandieniniame pasaulyje yra tik vienas kraštas kur pilietis turi visuomet turėti su savim sertifikatą su savos tautybės nurodymu ir kur joks tikėjimo pakeitimas neduoda teisės pakeisti ir sertifikatą. Tai Pietų Afrika. Tiesa, Pietų Afrikoje pase įrašoma tik viena raišė, kuri žymi tautybę (ar rasę) — baltas, spalvuotas, negras, indas, kinietis ir t.t., o Sovietų Sąjungoje tas reikalas yra detalizuotas daug daugiau. Tačiau, viskas kitas stebėtinai supuola — net ir tuo, kad kaip Pietų Afrikoje, taip ir Sovietų Sąjungoje, rasinis ("fašistinis tyrinėjimas") buvo pradėtas ne nuo antisemitizmo.

Tačiau, yra ir didelis skirtumas tarp Pietų Afrikos ir Sovietų Sąjungos. Pietų Afrikos apartheido politika pravedama įstatymų keliu, ir įstatymai nustato kas galima ir kas negalima kiekvienos rasės atstovams. Tie suvaržymai yra legalūs, dokumentaliai suformuluoti ir kiekvienam teismui privalomi. Sovietų Sąjungoje niekuomet nebuvo paskelbtas įstatymas, kuris varžytų kokios nors tautybės teises, bet kiekvieno piliečio "kraują" yra užfiksuotas pase in anketose ir kiekvienas pilietis traktuojamas pagal savo "kraują". Volgos vokiečiai buvo ištremti į Sibirą, arba sukišti į kalėjimus ir sušaudyti vien tik dėl savo tautybės (Hitleris 1941 metais, vis tik, nepalietė gyvenusius Vokietijoje rusus); kalmukai, čečėnai, ingušai ir Krimo totoriai buvo ištremti į Sibirą. Krimo totoriai ir šiandien dar neturi teisės grįžti atgal į Krimą. Nebeatmenu kur, tačiau skaičiau tokią vieno rusų rašytojo pažūrą: "Vienodi poliai vienas kitą stumia. Tur būt dėl to mūsų valdžia taip neapkenčia Pietų Afrikos, o ten, kiek man yra žinoma, irgi nelabai palankiai žiūrima į SSSR."

Kai Nikita Chruščiovas XX ir XXII komunistų partijos suvažiavimuose prakeikė Staliną, jis paminėjo ir kalėjimus, ir kankinimus ir žudy-

mus. Bet vienos temos jis nepalietė, tai Stalino nacionalinės politikos ir su ja surištų prasikaltimų. Tam jis turėjo dvi priežastis; pirmą, kad pripažinus Stalino nacionalinę politiką, o tuo būdu ir sovietiskąją nacizmą — būtų pastatytas lygybės ženklas tarp SSSR ir hitlerinės Vokietijos; antrą: jis norėjo Stalino "tautų draugystę" panaudoti savo tolimesniems tikslams. Gi, faktiškai tautinė neapykanta, meniškai nukreipta, jau senai tarnavo Rusijoje "saugos vožtuvu" prieš tautų nepasitenkinimą. Ir ne be reikalo Stalinas plačiai atidarė tą vožtuvą 40-tų metų pradžioje: kraštas buvo nualintas, badavo, krašte paplito baisi neapykanta — reikėjo tai neapykantai duoti kokią nors prasiveržimą.

Šia prasme dabartiniai SSSR vadai eina Chruščiovo pėdomis; jie mielu noru pripažįsta bet kurias kvailystes ir klaidas "didžiojo dešimtmečio" (taip propagandoje buvo vadinamas N. Chruščiovo laikotarpis, kol jis savo rankose dar laikė valdžią), tačiau atkakliai paneigia sovietiskąją nacizmą. "Broliškoji lygiateisių sovietų tautų draugystė" lozungas tebelieka nepasikeitęs nuo Stalino laikų.

Skaitant sovietiskus laikraščius, arba klausant radio tenka visuomet išgirsti, arba skaityti ura-patriotiškus straipsnius apie "nesugriaujamą mūsų krašto tautų draugystę". Žmonės Sovietų Sąjungoje priprato prie propagandos, juos jau nebeatstumia toki, pavyzdžiui, plakatai: "Lai gyvuoja didžioji sovietų tauta, komunizmo statytoja". Tačiau, jie skaito ir klausia apie "tautų draugystę" su kreiva šypsena. Tam, iš tikrųjų, netiki niekas.

Kaip šis klausimas atrodo tikrumoje, rasime akivaizdžiai aprašyta L. Vladimirovo knygoje "Rusija be pagražinimo ir nutylėjimų", 262-263 psl.:

"1947 metais kalbėjausi apie antisemitizmą su studentu, mano kolega. Kolega tuojau apie tai pranešė slaptajai policijai ir per keleta dienų

* Užsienių pasuose tautybė neįrašoma. Kiekvienas sovietų pilietis, gaudamas užsienių pasą, yra perspėjamas, kad užsienyje užklaustas, privalo atsakyti tik, kad jis yra Sovietų Sąjungos pilietis.

Vaišvilkas

(Romano fragmentas)

Premijuotas Vinco Krevės premija.

JUOZAS KRALIKAUSKAS

— Nesitikėk jokio derliaus. Jei Švarnui, tai pravoslaviją tik atitolintum nuo Lietuvos.

— Šitaip manai?

— Švarnas Lietuvoj — tai musė virale. Būtu išgriebtas ir numestas. O pravoslavija Lietuvoj — šlapias žalių pagalių laužas. Kol valdytojas išsišiepęs pučia, šiek tiek rusena. Vos nuostosi pūtes, tuoj užges.

Traidenis akimis veria. Šitos akys jau priešo.

— Prieš Švarną stosi?

— Lietuvoj ne tik aš gyvenu. Yra jaugi ir lietuvių pravoslavų. Mano broliai — visi keturi. Sirputis, už tave bekovodamas, vos gyvas išliko. Yra ir daugiau.

— Žinau. Bet negaliu gi bet kam perduoti.

— Svetimųjų apžlibintas jau nebematai, kur akmuo, o kur duobė. Mūsų šaknys ir gyvata tik tėvų žemėje. Tik protėvių palikime. O tu šitai paniekini. Tau labiau rūpi prasimanytas dangus. Tau už viską brangesnis Kristus, labai toli ir seniai gyvenęs.

— Tu šitaip, chm? Metropolitai tikrai šventos Dvasios įkvėptas perspėjo.

— Aure, kieno pastumdėlis tapęs! Kažkoks žmogėnas iš Rusios jau rikiuotų mūsų gyvenimą! Antras kuprotas Kirilas!

— Nerykauk, neplyšk, jaigi prašiau. Nerėk, susimildamas. Žemes palieku sesers vyrui. Neieškok čia išdavimo ar kokios kaltės. Trokštu tik, kad Lietuvai užtekėtų Cerkvės šviesa.

Jonas Rimša

A TAHITIAN (HINANO)

Tahitietė. Oil/Aliejus. Tahiti

Foto V. Maželis

policijos nesudėtingos provokacijos pagalba, buvau pasiųstas 7 metams į lagerį. O Grigorijus Svirskis kalbėjo apie tai 1966 metais Maskvoje, rašytojų susirinkime. Žinoma, jo kalba niekur nebuvo atspausdinta, bet tučtuojaus tapo pažodžiui žinoma ir padarė atominės bombos sprogi-
mo įspūdį. Svirskis turėjo drąsos paliesti labiausiai uždraustą Sovietų Sąjungoje temą — temą tikrųjų santykių Sovietų Sąjungos tautų tarpe. Ir jis padarė tai, ne tik viešai, bet net akivaizdoje vyriausiojo partijos ideologo, CK KPSS sekretoriaus, Petro Demičevo, kuris tame susirinkime dalyvavo. Svirskis kalbėjo apie tai viešai, ir jis iki šiol, kiek man yra žinoma, tebėra laisvas. Ar tai ne progresas?

Jis kalbėjo: „Praėjusią vasarą su keleta draugų keliavome po mūsų kraštą. Atvykome į Osetiją ir pastatėme savo palapinę vieno kaimelio pakraštyje. Mus aplankė vietinių gyventojų grupė, kuri susipažinus, einant Kaukazo svetin-
gumo papročiais, pakvietė mus į vestuves, kurios turėjo neužilgo prasidėti kaime.“

„Nėra reikalo ir kalbėti, kad pakvietimas buvo su dėkingumu priimtas. Tačiau, kai mes jau buvom pasirengę eiti, vienas iš vietinių gyventojų, atydžiai į mane pasižiūrėjęs, pasakė, kad man gal ir geriau būtų neiti. Nieks nesuprato kame čia dalykas, bet aš vistiek pasilikau prie palapinės.“

„Trumpam laikui praėjus, pamačiau, kad prie manęs bėga keletas vietos gyventojų. Dar iš tolo jie sveikino mane ženkais. Tai buvo osetinai, jų tarpe — kaimelio seniūnas ir tas vyrukas, kuris man patarė neiti. Visi jie mane atsiprašinėjo ir beveik už rankų nuvedė prie iškilmingai padengto stalo. „Atleisk, drauge“, tarė vienas iš jų, „tokia klaida atsitiko. Supranti, mes iš karto tave palaikėme gruzinu“.

„Mūsų tolesnė kelionė ėjo per Gruziją. Gruzijos sostinėje, Tbilisi, gatvėje prie manęs priėjo pora išsigėrusių vyrų ir kažko paklausė savo kalba. Aš jiems atsakiau rusiškai, kad jų kalbos nesuprantu ir — tada vienas iš jų smogė man kumščiu į veidą.“

„Incidentas baigėsi milicijoje. Kada budintis milicininkas atvėrė mano pasą, kad įrašytų į protokolą nukentėjusio pavardę, vienas iš užpuolikų pasižiūrėjęs į mano pasą tiesiog griebėsi už galvos: „Oi, dovanok“, sušuko jis, „daryk su manim ką nori, mes pamanėme kad tu esi armėnas“.

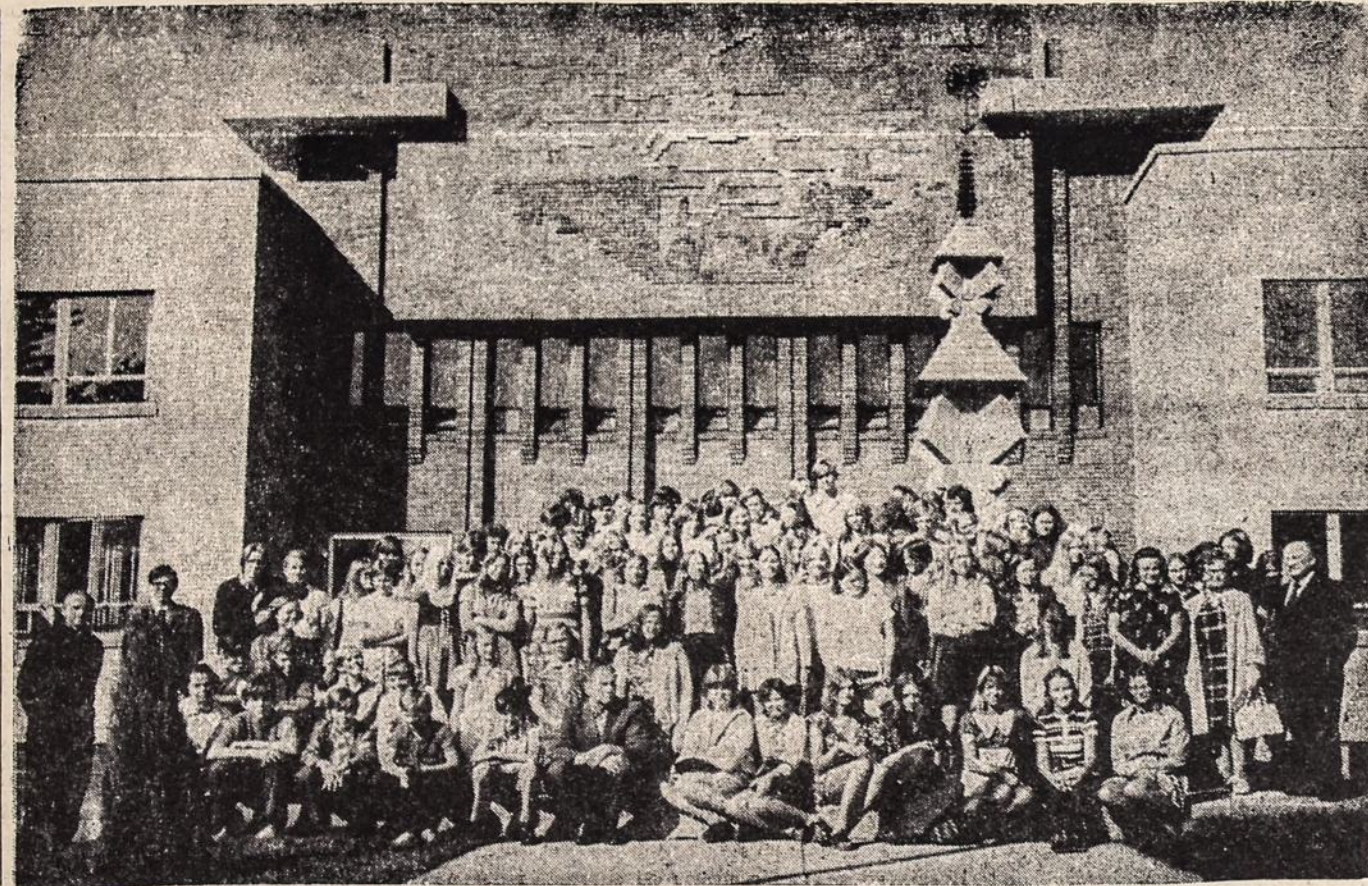
„Toliau mes patekome į Estiją, ir ten niekas nenorėjo su manim kalbėti, nes estai laikė mane rusu. O kai mūsų kelionė pasibaigė ir aš sugrįžau į Maskvą, tai sužinojau, kad mane nepatvirtino žurnalo „Tautų draugystė“ redakcijos nariu dėl to, kad esu žydas.“

Tai taip stovi reikalai su tautų draugyste mūsų krašte, draugai.“

Darbo — pataisos lageriai, specai, kalėjimas — viskas tas yra komunistų priemonės, eliminuoti savo galimus būsimojus priešus. Bet tokia jau yra žmogaus psichologija, kad priemonė, kuri iš dienos į dieną yra taikoma dideliame žmonių kiekiui, laikui bėgant nustoja efekto ir žmonės nustoja jos ypatingai bijoti. Tada reikalinga sugalvoti ką nors naujo.

Anksčiau oficiali komunistų propaganda skelbė, kad psichiniai žmonių susirgimai yra, ne kas kitas, kaip „kapitalizmo išgyvenimai“, bet laikui bėgant įsitikino, kad ir „psichinė liga“ gali būti pavartota „ad majorem komunizmo gloriam“.

Bus daugiau.

Chicagos Aukšt. lituanistikos mokykla ties naujaisiais Jaunimo centro rūmais.

Nuotr. V. Noreikos

— Neužtenka norų. Reikia pramatyti pasekmes. Švarnas neilgai tevaldytų žemes tarp Neris ir Nemuno. Aš persergiu tavę. Ne pravoslavų Cerkvę įvestum Lietuvon, o didį kraujo praliejimą.

— Jaugi pasakiau. Lietuvai arba su rusiniais, arba žūti. Trečio kelio nėra.

— Tavo galvąn ku-kū išimetė. Išklėipi plynėn badauti, palikdamas kitam puodus mėsos. Ir kad dar kam — Danilovičiui! kraugėriškos Riuriko veislės gerklėn. Negalėdami kovoje įveikti, nori per tavę mus apgaule užvaldyti.

— Švarnas bus išgelbėtojas, o ne apgavikas.

— Išgelbėtojas! Tai kad išdaiga, kad prajovai! O jeigu jis ima ir atsisako? Nebūtų išgelbėtojo — ir mums jau galas. Tik bėk ir rėk. Gelbėtojas po gelbėtojo. Ir vienas už antrą prašmatnesnis.

— Chm, turėčiau tavę jau pasisaugoti? Tavo brolių irgi, m?

— Saugokis! labiausiai tų, kurių pajungtas esi. Kijevo ir Galičo.

— Ne jie užmušė mano tėvą ir brolius. Pagonys.

— Saugokis Levo, Vasilko ir Švarno.

— Jeigu ir manęs lauktų tėvo dalia, tikrai ne iš pravoslavų rankų.

— Anąsyk išgelbėjau tavę. Už tai galop nusispiovei mano barzdon. Tačiau vis tiek perspėju giminės žodžiais. Sumanei, lyg pablūdęs. Kraujo maudynėn įstumsi daugybę pravoslavų ir nepravoslavų.

— Judas gali būti ir giminėje. Gi buvo net iš apaštalių.

— Judas, apaštalai, rusinai, bužinai, polovcai, Švarnas, visokie danilovičiai, kirilai ir gri-

gorijai — štai kokiais niekadėjais tu užterši Lietuvą.

— Padarysiu, ką man šventoji Cerkvė liepia. Toliau tebūnie, kas bus, — ištaria ir didžiu ūgiu atsistoja prie skobnio. — Aš gi tau sakiau: Lietuvos likimą išspręs tik krikščionybė. Kas bus, ne tiek pagal žmonių nuosprendžius, kiek pagal Apvaizdos nuolėmį.

Žiūrėdamas akysna, Traidenis atitaria ryžtingai ir pasitikėdamas savimi:

— Iš žemės visa gyvybė ir gėrybė. Net dieviniai ažuolai giliai žemėn įsiskverbę. Ogi tu, džiūstas nelaimingas sapny, esi atitrūkęs nuo savo šaknų. Dėl to tavo gyvenimas toks be džiaugsmo ir nevaisingas.

— Atitrūkęs nuo savo šaknų? Nuo žalčių, ažuolų, žynių, prietarų...

Traidenis linguoja galvą:

— Tuščiažiedis tu. Aš tik bergždžiai aušinu čia burną. Ne dievai ir senolių papročiai išnyks nuo žemės. Tai tik tuščiažiedžiai dings be žymelės.

— Tau gi žalčiai ir ažuolai suteiks amžinumą.

— Žalčiai ir ažuolai nusigręš nuo tavęs, kai svetur slinksi. Tau rusinai uždėjo svetimą galvą. Ji tavę nuvedė prapultin.

Traidenio veidas atrodo lyg kietybėn išdžiūvusio molio.

— Ačiū, Traideni, labai dėkui! Būk sveikas ir laimingas! Gyvuok daugel daugel metų! — peržegnoja išeinantį.

Ir pasijaučia, lyg jau netenkąs pusiausvyros. Lyg tuoj grius, kaip anąsyk prie sudegintos Kankinių cerkvės... Dar kiek jūs matysite mane, ir dar kiek — jūs jau nematysite manęs...

* KULTŪRINIS PUSLAPIS *

BRANGŪS LIETUVOS OPEROS ATSIMINIMAI

Turėdami progos žemiau dedamą Lietuvos Operos solistų retą fotografiją paskelbti, primename, jo ji atvaizduoja pirmąjį mūsų operos sužydėjimą, kada susitelkė toks didelis skaičius solistų mylimų savo krašte ir garsėjusių užsieniuose. Tas vaizdas ypatin-
gai brangus todėl, kad iš čia matomų artistų jau nedidelis skaičius liko Lietuvoje. Arba jų jau nėra gyvųjų tarpe, arba jie išblaškyti plačiam pasaulyje. Lietuvos operos pasta-

raisiais metais buvo prieinama ne tik gyvenusiems Kaune, bet gausiai buvo lankoma ir tolimesnių provincijos vietovių gyventojų. Tūkstančiai lietuvių praleisdavo mielas valandas nors prie prastų tais laikais radio aparatų ir klausėsi transliuojamų operų. Visais laikais Lietuvos Opera, išaugusi į žymų meno židinį, buvo mūsų krašto žmonių pasididžiavimas.

Lietuvių Operos Taryba 1920 m. organizavus pirmąjį operos pastatymą Lietuvoje. Nuotraukoje: J. Žilevičius, J. Tallat Kelpša, St. Silingis, K. Petrauskas.

Kipras Petrauskas—"Lietuvos Operos tėvas" taip atrodė steigimo metais.

Lietuvos Valstybės operos dalyviai 1930 m. Iš kairės sėdi: F. Kardelienė, A. Staškevičiūtė, A. Dambrauskaitė, V. Grigaitienė, M. Bukša, V. Jonuškaitė, A. Paulauskas, G. Matulaitytė, A. Kutkus, M. Lipčienė, A. Dičiūtė, Trečiokienė, A. Sodeika; stovi: J. Biliūnas, F. Mickūnaitė, M. Žilinskienė, L. Hofmekleris, J. Nauragis, Stumbras, J. Mažeika, S. Sodeika, H. Šulginas, V. Marijošius; antroje eilėje: J. Butėnas, V. Bručkus, J. Katelė, A. Dvaronas, Dautartas, J. Dambrauskas, S. Gailevičius, K. Ūrentas, V. Puškorius ir Zauka.

KANADOS PROVINCIJOS NORI DAUGIAU SAVARANKUMO

Patirta, kad dauguma balsuotojų rinkimuose yra linkę reikalauti daugiau savarankumo provincijų administracijoms. Ypatin- gai rūpinamasi turėti šva- resnį žodį mokesčių sri- tyje, o taip pat ir sociali- nės globos reikaluose. Pi- liečiai norėtų, kad federa- linė Kanados vyriausybė duotų daugiau teisių pro- vincijų administracijoms.

Gallup Poll institucija apklausiė piliečius dėl provincijų administracijų teisių ir daugumas pasi- sakė už platesnes teises provincijų administraci- joms. Ypatin- gai Quebeco provincija linkusi gauti daugiau savarankumo. Net bandoma aiškinti, kad premjero Trudeau dalinas pralaimėjimas nesenai vykusios Kanados rinki- muose, priklauso nuo to, kad rprovincijos norėjo daugiau savarankumo, o fe- deralinė vyriausybė buvus tam priešinga. Federalinė vyriausybė aplanai nese- nai pakankamai lanksti

santykiuose su provincijo- mis. Federalinė vyriau- sybė neatsižvelgianti į provincijų reikalavimus. Ne visada federalinės vy- riausybės politiniai žygiai artimi ir suprantami pro- vincijų piliečiams. Jie pir- miausia trokšta matyti daugiau dėmesio jų inte- resams. Kai kas numato, kad netrukus provincijų administracijos iškels fe- deralinei vyriausybei sa- vo reikalavimus griežtes- nėje formoje.

● **TORONTO** mieste pra- dedant 8 valanda vakaro iki 4 ryto Naujųjų Metų naktį visi piliečiai turėjo progos naudotis miesto visomis susisiekimo priė- monėmis-tramvajais, au- tobusais ir požeminiais traukiniais visai nemo- kamai. Šią dovaną savo miesto piliečiams padarė alkoholinių gerimų disti- liacijos firma McGuines Ltd. Už tai minima firma miesto transporto valdy- bai sumokėjo trisdešimt tūkstančių dolerių. Tuo būdu visi, kas norėjo tą naktį nuvažiuoti pasi- linksminti ir po to grįžti

namo, visą kelionę turėjo nemokamai. Net ir isi- linksminę piliečiai, kai grįžo namo neturėjo bai- mės, kad juos g. i ištikti auto katastrofa.

● **CENTRAL** Mortgage and Housing Corp. davė didžiulę paskolą Alberta ir British Columbia pro- vincijoms viso šešis mi- lijonus dolerių. Tie pini- gai būsią sunaudoti vietos kanalizacijos įrengimams plėsti. Tuo tarpu Manitoba gavo \$354,000 paskolos gyvenamų namų statybai.

● **KAI KURIOS** automo- bilių firmos pabrangino savo automobilius \$61. Tai žymesnis automobilių pabranginimas pastarai- siais metais.

● **DAUGUMOJE** Kanados miestų reikalingiausių prekių kainos praeitą mė- nesį nežymiai pakilo. Dau- gumoje atvejų pabrangi- mas siekė pusę nuošimčio.

● **FRANCOIS** de Mont- morency-Lavalio, Quebe- vo vyskupo garbei netrū- kus išleidžiamas naujas pašto ženklas 8 centų vertės.

● **IŠ NEW YORKO** Gae-

tano Licata buvo atgabe- nęs 22 svarus narkotikų, heroino. Jis matyt rengėsi Kanadoje gerai per šven- tes uždirbti. Bet policija kaip tik laiku jį sučiupo, milijoninės vertės jo "pre- kę" konfiskavo, o jį patį su jauna moterimi, kuri jam matyt pagelbėjo, padėjo į kalėjimą.

● **KANADA** ir toliau su- teikia stambias paskolas Afrikos valstybėms. Ca- nadian Development Agen- cy paskelbė, kad Tanzanijai ir Kenijai Kanada suteikia 26 milijonų dolerių pasko- las. Kanados firmos tose valstybėse atliks uostų ir kelių statybos darbus. Į paskolą įskaitoma vertė mašinų ir įvairių įrengi- mų, kurie toms valstybėms bus patiekti.

● **PRAEITĄ MĖNESĮ** 709,000 bedarbiai gavo pašalpų viso sumoje \$138,000,000. O prieš metus už tą patį mėnesį 436,000 bedarbiai gavo tik \$32,000,000.

● Saskatchewan provin- cija turi platų planą elek- trifikuoti visą eilę vieto- vių. Numatyti elektrifika- cijos darbai turės kaštuo- ti \$170,000,000.

● **TORONTO** naujai iš- rinktas mayoras David Crombie pareiškė, kad no- ri daugiau informuoti miesto gyventojus apie viešuosius reikalus. To- dėl jis nusistatęs kiekvie- ną antradienį 9 val. ryto kalbėti iš radio stoties CHIN-AM apie miesto rū- pesčius.

● **ONTARIO** provincijos administracija 10 nuošim- čių padidino pašalpas in- validams, akliems, sene- liams ir motinoms be vy- rų, kurios turi daugiau vai- kų. Padidintas pašalpas numatoma mokėti nuo šių metų pradžios.

● **KANADOS ALUS**, kaip praneša stambiausios alaus gamyklos pabrangi- namas. Krautuvėse perkant alų bonkomis teks daugiau mokėti, bet tavernių lai- kytojų sąjunga tuo tarpu tikisi alaus kainas palikti tokias pačias.

● **KANADOJE** laukiam

naujos flu epidemijos. Montreal Institute of Mi- crobiology pagamino tam tikrus skiepus. Tačiau žy- mus specialistas dr. Ste- phen Vas išpėjo, kad šis žygis smarkiai pavėluotas ir gerų rezultatų negalima tikėtis.

JAV slavistų organą "Slavic Review", 1972 m. rugsėjo numeryje talpina- mas dr. V. S. Vardžio straipsnis "Geografija ir tautybės TSRS - je". Jame dr. Vardys komentuoja Kalifornijos universiteto profesoriaus David Hoo- son'o straipsnį apie "sri- tinę" ekonominę raidą So- vietijoje ir nurodo, kad pastarasis per daug dėme- sio skiria geografijai ir nepakankamai iškelia tau- tinės sąmonės svarbą, ypač Baltijos kraštuose. Tame pačiame numeryje latvių kilmės profesorius Andrew Ezergailis (Ithaca College) recenzuoja Leono Sabaliūno knygą "Lithuania in Crisis: Nationalism to Communism, 1939-1940". (E)

PASLAPTINGAS PAVANDENINIS LAIVAS

Danijos vyriausybė gau- na pranešimus iš juroje plaukiojančių laivų, kad paslaptinas povandeninis laivas vis tebėra dar arti krantą, ir vėjamas slepia- si Grenlandijos fiorduose. Paskirtas net specialus laivas "Ingol" sugauti sla- puką.

JAVAI Į RUSIJĄ

Sovietų nupirkti Ame- rikoje 18 milijonų tonų kviečių už 1 milijardą ir 200 milijonų dol., jau transportuojami į Rusiją. Pirmas JAV laivas šio- mis dienomis su kviečiais atplaukė į Odesą. Kviečius gabens Sovietams, JAV, Sovietų ir kitų valstybių laivai.

Tarptautinę federaciją pilotų, Meksikoje savo konferencijoje nutarė, kad jeigu pasaulio valstybės nesiims griežtų priemo- nių kovoje su oro pira- tais, tai jie paskelbė strei- ką ir boikotuos tas valsty- bes, kurios duoda globą pagrobusiems lėktuvus, ir į tas valstybes atsisakis skristi.

Malonus vaizdelis. Farmerio duktė su naujagimiu avinuku. Bet Kanados ekonomistai rimtai žiūri į avių auginimą. Tai didelis pajamų šaltinis, šiemet Kanada turi 98,000 avių prieauglio ir skaičiuojama kiek bus vilnų, kailių ir mėsos. . .

NL KONKURSAS JAUNIMUI

1. Užtraukim naują giesmę broliai,
Kurį jaunimas tesupras.

2. Op, op kas ten, Nemunėli,
Ar tu mane šauki?

3. Neveski vaikine, neveski pačios,
Neteksi vaikine, liuosybės saldžios.

4. Musės ir vabalai, uodai su kaimene blusų, mus jau vargint vėl pulkais visur susirinko ir ponus taip, kaip būrus, įgelt išsižiojo.

ČIA IŠTRAUKOS IŠ PLAČIAI ŽINOMŲ POETŲ KŪRYBOS. JAUNI SKAITYTOJAI KVIEČIAMI ATSPĖTI KOKIE AUTORAI ŠIUOS POSMIUS PARŠĖ. KAS NURODYS AUTORIUS PAGAL ŽEMIAU DUOTAS SĄLYGAS GAUS DOVANŲ.

5. Mano sieloj šiandien šventė.

6. Jei po tėviškės dangum dabar miegotum,
Oštų tau lopšinę kalnų ažuolai.

7. Išsirikiavo senatvė už rašomo stalo ir taškosi rašalo jūromis.

8. Rudens Lietuvoje obuoliai raudonuoja
Ir soduose krykštauja rudens žąsys.

9. Kriaušė krenta nuo medžio
Ir užmuša giedantį žiogą.

10. Ožkos karklus plėšia,
Vilkas paršą neša
Dominikas nabažėlis
Sau čupriną peša.

KONKURSO SĄLYGOS:

Kas atspės visus autorius, gaus I prizą — gerų knygų rinkinį. II prizą knygomis gaus, kas atspės bent 6 autorius — ir III prizą gaus, atspėję bent 3 autorius. Dalyvaukime visi.

Atsakymus siųsti iki 1973 m. sausio 15 dienai.

RŪKANTIEJI KENKIA NERŪKANTIEMS

Vakarų Vokietijos mokslininkai tyrinėjo ir surado, kad rūkymas yra tiek pat kenksmingas nerūkantiems, kaip ir patiems rūkantiems. Todėl dabar iškeltas reikalavimas uždrausti rūkyti viešose vietose, kur susirenka didesnis skaičius publikos. Onkologijos/ vėžio ligų srityje/ tyrinėjimo vadovas prof. Ferdinandas

Schmidtas specialiaime viešame pranešime iškėlė tą didelį pavojų, kurį sudaro cigarečių rūkimas nerūkantiems. Jis nurodė, kad iš cigarečių išeinantieji dūmai, kaip parodė visos eilės laboratorijų tyrinėjimai, turi didelį skaičių vėžio ligas platinančių elementų. Ir tai ne kiek nemažiau, o net daugiau kenksminga greta rūkančio esantiems asmenims, negu pačiam rūkančiam. Išaiškinta, jog pakanka tik vienos cigaretės ir 26 kubinių jardų kambario oras bus užnuodytas.

Vakarų Vokietijos administracija turėdamas šiuos atliktus tyrinėjimus kai kuriose raštinėse visai uždraudė lygiai tarnautojams, lygiai publikai rūlyti darbo metu. Bet greta to pripažįstama, jog dabartinėmis publikos nuotaikomis draudymas rūkyti viešose vietose yra sunkiai įvykdomas. Vokiečių sveikatos draudimo įstaigos ir privačios draudimo kompanijos rūpinasi uždrausti rūkyti bent viešose vietose.

Amerikoje buvo pradėta drausti cigarečių reklamą televizijoje ir per radio. Dabar ir Vokietijoje norima visai uždrausti bet kokią tabako reklamą laikraščiuose. Jeigu, sakoma, tabako fabrikantai nori savo prekes skelbti, tegu išleidžia savus leidi-

PHARMACIE
Gagnon
ROBERT GENDRON LPH. PROP.
366-9742

7626 CENTRALE LASALLE

ATIDARA NUO 9 VAL. RYTO IKI 11 VAL. VAKARO

VIETA GERAI PASIEKIAMA IR PRIEINAMOS KAINOS.

nius ir ten ką nori jie gali rašyti. Iškeliamas šūkis: visoks oro teršimo sustabdymas turi prasidėti nuo draudimo viešai rūkyti. Net Bulgarijoje, kur kaip tik tabakas auginamas, pradedama kovoti su rūkymu viešose vietose. Austrijos sveikatos ministeris pareiškė, jog pirmas uždavinys — apsaugoti nerūkančius nuo rūkančių jiems daromos aiškos žalos.

• MARYLOU MCKEANNA savo knygoje rašo, kad visi kas per daug geria, rūko, o taip pat per daug vartoja druskos bei kavos, greičiau nuplinka. Toliau įtikinėjama, kad visi girtuokliautojai greičiau sensta, o svarbiausia netenka pajėgumo tiksliai galvoti. Alkoholis, autoriaus nuomone, išplauna kai kuriuos vitaminus iš organizmo, tuo pat metu ardo odą ir ji darosi neskaisti o pilka ir raukšlėta. Vyrams esą dingsta lytinis pajėgumas, o moterys darosi isteriškoms.

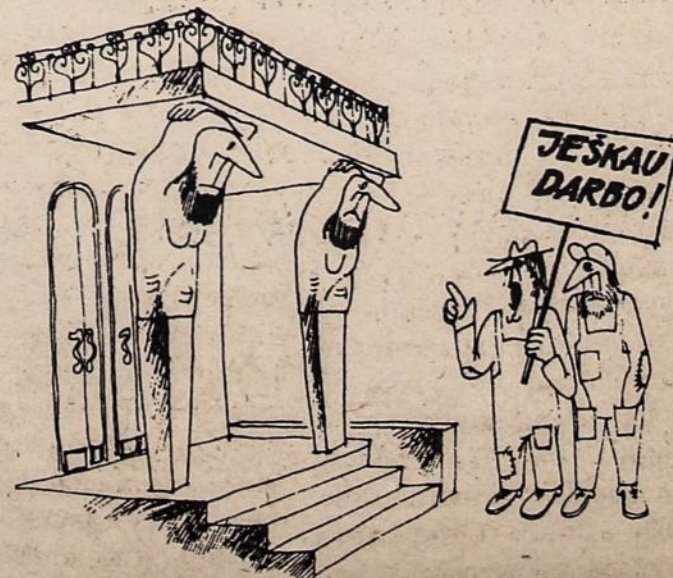
• Vancouveryje moterys sumanė steigti savo atskirą uniją. Jean Burns, jų vadovė aiškina, kad daugumas moterų nesantios organizuotos dabar veikiančiose unijose. O savo ruožtu dabartinės unijos moterų reikalų, jos nuomone visai nepaisančios. Svar-

Dantų gydytoja
DR. A. O. JAUGELIENĖ
1410 Guy St., 1 a. 11 - 12° k.
Tel: 932-6662; namų 737-9681

biausia kad dabartinės unijos sergančios biurokratizmo liga, nors jų vadovai gauna milžiniškas algas. Unijų vadų profesija esanti žalinga darbininkų sąjudžiui. Įvairūs unijų pareigūnai, jos manymu, gali pasilikti raštinėse tik dvejis metus, o po to jie privalo grįžti į savo darbą ir ten galėtų patirti tikruosius dirbančiųjų rūpesčius. Į naują moterų uniją stoja bankų, krautuvių, draudimo kompanijų ir restoranų tarnautojos.

BALTŲ STUDIJŲ KONFERENCIJA

Antroji "Baltų Studių Konferencija" įvyks Hasselby pilyje prie Stockholmo, 1973 m. birželio 9 - 11 d. Ją rengia Baltų Mokslinis Institutas Skandinavijoje drauge su Baltų Studių JAV - se vykdomo Sąjunga (A.A.B.S.). Konferencija apims visas baltistikos šakas: istoriją, visuomeninius ir politinius mokslus, kalbotyrą ir literatūrą. Piniginės paramos konferencijai suteikė Švedų Auklėjimo Ministerija. Platesnės informacijos galima gauti iš Baltic Institute Stockholm

— Džoni, tu matai laimingus vyrus — jie dar turi pastovų darbą.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

ADVOKATAS **J.P. MILLER, B.A., B.C.L.**

168 Notre Dame Street E. Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064.

NOTARAS **J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.**

5 Place Ville Marie IBM Building
Suite 417, Montreal, Que.
Tel. 871-1430

ADVOKATAS **R.J. Išganaitis, BA, BCL**

INSURANCE EXCHANGE BUILDING
276 ST. JAMES ST. WEST - SUITE 525 MONTREAL 126.
Tel: 842-1126, namų 678-3660

Dr. V. Giriunienė

Dantų gydytoja
5330 L'Assomption Blvd.
MONTREAL
TEL. 255-3535

Dr. J. Mališka

Dantų gydytojas
1440 St. CATHERINE Street W., Room 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528.

Dr. A.S. Popieraitis

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(c).
Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Tel. 931-3275
Suite 215, Montreal 109, Que.

Akiniai

Nėra žmogus, kuris iš-
tisa gyvenimą lygiai ge-
rai matytų toli ir arti. To-
dėl, jei matymas sutrinka
dėl akių lauziamosios ga-
lios ydos, nenormalaus
akies ašies ilgio arba dėl
ablejų priežasčių kartu,
regėjimui pagerinti ne-
šiojami akiniai. Netgi la-
bai gerai matantiems vy-
resniame amžiuje (nuo 40-
45 metų), sumažėjus akies
lęšiuko elastingumui,
smulkus darbas be akinių
darosi neįmanomas.

Jau senovėje žmonės
pastebėjo, kad per išgaub-
tus brangakmenius geriau
matyti. Pavyzdžiui, Nero-
nas (I a.) gladiatoriu kovas
žūrėjo per žalios spalvos
brangakmenį.

Nors stiklas išrastas
egiptiečių ar finikiečių
prieš 3 tūkstančius metų,
tačiau Europoje plačiau
pradėtas jį gaminti tik
III a. Murano saloje, ne-
to'li Venecijos, 1291 m.
buvo įsteigtas stiklo fab-
rikas, ir greitai Venecijos
stiklo gaminiai pagarsėjo
visame pasaulyje. Manoma,
kad ir pirmieji akiniai
pradėti gaminti Venecijo-
je, tačiau, kas sukūrė pir-
muosius akinius, iki šiol
nėra žinoma. Florencijos
istorikai taria, kad akinius
sukūręs Salvinas d'Arma-
tis (mirus 1317 m.), kiti-
kad Aleksandras dela Spi-
na (mirus 1313 m.). Tačiau
tos prielaidos nėra patvir-
tintos. Aleksandras dela
Spina mokėjo gaminti aki-
nius, tačiau akių jis ne-
išrado.

Greičiausiai akiniai iš-
rasti III a. Vaizdas apie
pirmuosius ir ankstesnius
akinius galima susidaryti
iš akinių eksponatų, esan-
čių muziejuose bei to me-
no kūrinių, kuriuose vaiz-
duojamieji asmenys nu-
piešti su akiniais.

Kardino'as Niko'as fon
Rouenas 1352 m. portrete
pavaizduotas su akiniais-
mediniuose rėmuose įtvir-
tinto stiklo.

1521 m. nupieštas popie-
žiaus Leono X portretas.
Jis nešioja akinius su įdu-
biais stiklais. Literatūros
šaltiniuose nurodoma, kad
popiežius Leonas X pro-

cesijose ir medžioklėse
nešiojo tolimui stiklas ir
kad trumparegystė Medi-
čiū šeimoje buvo paveldi-
ma. 1440 m., kai buvo rin-
kimai, Romos satyrikai
įrašė Vatikaną bažnyčioje:
"Daug ak'ų kardino'ų iš-
rinko ak'ų Leona dešim-
tąjį".

Danų autoriai, aprašy-
dami ainių istoriją, nu-
rodo kad karalius Fridri-
chas II (1534-1588 m.) ne-
šiojes Niurnbergo miestru
iška'ni kristalo nagami-
tus akinius auksiniuose
rėmuose.

Švedų karaliui Ado'fui
Gustavui kaip didžiule do-
vaną miesto taryba pado-
vanojo žalius akinius. Pa-
žymėtina, kad dėl trumpa-
regystės jis nepastebėjo
laiku priešininko ir buvo
nukautas, o jo mirtis 30
m. trukusį karą pasuko
Europai nelaukta linkme.

Ankstesnėje istorinėje
literatūroje nurodyta visa
eilė pasaulinio garso as-
menų nešiojusių akinius.

Pavyzdžiui, Sebastija-
nas Bachas ilgai gerai
matė, tačiau 1749 m. visgi
kreipėsi dėl nablougėjusios
akies būklės į specialistus,
kad jie parinktų akinius.

Bismarkas taip pat bu-
ho trumparegis ir 1870
m. prie Sedano tik nasku-
tiniu momentu pažino
Napoleoną.

Akiniai kitados buvo la-
bai brangūs ir laikomi di-
dele turtu. Juos turėjo tik
turtieji ir labiausiai
išsilavinę žmonės ku-
riems tekdavo daug skai-
tyti, rašyti. Kaip brange-
nybės juos testamentais
palikdavo palikuonims.
Ainių įrengimai ir ap-
navidavimai ilgai kei-
tėsi. Pirmieji akiniai
buvo vieno stiklo pritvir-
tinto prie rašenos (mo-
noklis). Vėliau akiniai bu-
vo iš 2 stiklų sujungti
taro savęs ir uždedam
tiesiai ant nosies kad ge-
riau laikytųsi kadtais bu-
davo pritvirtinami prie
galvos apdangalo (kepu-
rės skarelės). Be to, buvo
ir su laikikliais užkiša-
mais už ausis. Ant laikiklio
galų neretai būdavo naka-
binami svareliai, kurie
tvirtiau laikydavo akinius.

Dažnai akiniai būdavo
įtvirtinami į auksinius rė-
mus rečiau į medinius ar
odinius. Kai kada akinius
nešiodavo nakabinamus ant
kaklo o reikaliui esant

užsidėdavo ant nosies.

Prieto Vi'ando gyvenu-
sio Veimare vie a akis
buvo trumparegė todėl jis
nešiojo ra koje laikoma
vieno stiklo. Šis stiklas
yra iš'ikos muziejuje Kar-
lo Ceiso rinkinyje. Filoso-
fas Šopenhaueris naudojo
įdubus stiklus 3.5 D stip-
rumo auksiniais rėmais.
Futliaras buvo bronzinis.

Akinius iš pradžių nar-
davinėjo nirk'iai nes gy-
dytojai ilgai nešiojo aki-
nių veikimo mechanizmo.
Tik VII a. mok'iskai bu-
vo paremtas akių veiki-
mas. Antroje VII a. nu-
sėje akiniai jau ebebuvo
reteybė. Pavyzdžiui 1671
m. į Archangel'ska buvo
atgabenta 5892 poros
akinių.

Šiuo metu optikė pra-
monė labai išsivysčiusi.
Be rutulinių iškilų (sohaer
convex) stiklų naudojam
to'iregystės atvejais ir
rutulinių įdubų (sohaer
convex) stiklų vartojam
trumparegi- dar yra ci-
lindriniai stiklai naudoja-
mi tada kai akys netaisyk-
lingai gaubtos.

Vyresniame amžiuje
kai darbui iš artimo nuo-
to'io reikalingi skirtingi
akiniai negu to'umui var-
tojami bifokiniai akiniai-
juose per viršutinę stiklų
dalį suinduliuoti aušiamiki-
tai negu per apatinę. Pa-
staruoju laiku pradėti ga-
minti akiniai su ke'iais fo-
kusais (idiniams).

Vis daugiau gaminama
kontaktinių linzių-akinių
kurie uždedami tiesiog ant
akies obuolio ir yra be-
veik nematomi. Juos dau-
giausia dėvi aktoriai ir
sportininkai. Reikia ma-
nyti kad šie akiniai atei-
tyje dar plačiau paplis

Sinonimiškai kuriems
kiti akiniai nenašerina
regėjimui neretai gali na-
si audoti te'eskonišiais
akiniiais sudarytais žiū-
roto principu ir didi a-
čiais vaizdus iki 2 kartų.

Gerai gydytojų specia-
listų parinkti akiniai ne-
retai geria sumažėjusį
matymą arba jį pagerina
ir tuo prailgina žmogaus
veikimo sritį.

A. Va'entinas.

• BUENOS AIRES spau-
da skelbia, kad Peronas
atsisakė statyti savo kan-
didatūrą į Argentinos Pre-
zidentus.

Tony's Photo Studio

1920 FRONTENAC ST. — MONTREAL, P.Q.

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS

SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS

VAIRIOS PROGOS

TEL. 525-8971.
T. Laurinaitis

JUOZAS GRAŽYS

KAILIŲ SIUVĖJAS

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remeliuoju
- Vasaros laike saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal.

Tel. 767-6183

W. Lapenat

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

89 Orchard Street, LaSalle, P.Q. Tel. 366-6237

(vairi industrinė, komercinė ir rezidencinė statyba. Duodame
vairius patarimus, kainavimus, be jokio atlyginimo. Darbas
atliekamas sąžiningai ir prieinama kaina.

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION

(M. RUTKAUSKAS)

POINTE CLAIRE, P.Q.

601 St. Jean Road.

Tel. 695-3883

- Atsitiktiniai ir kapitaliniai automobilių remontai
- Degalai, tepalai, padangos ir kita
- Montrealiečiams lengvai pasiekama greitkelio Nr. 40 arba Nr. 20.

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

7725 George Street
LaSalle, Que.

TEL:

366-0500, 366-4203

- Taisymas ir dažymas automobilių
- Pardavimas ir taisymas Chaparral
firmos snowmobile ir Moto firmos
snowblower ir taip pat motorinės
valtyės. Sav. G. Desrochers

Jetté & Frères

VISKAS — MODERNIEMS NAMAMS

Visi kiti vandentiekio ir
šildymo taisymai ir nau-
ji įrengimai. Gazinių
priemonių pardavimas ir
irengimas. Atstovaujame
Hydro-Quebec išnuoma
viniui karšto vandens
tiekimą. Veltui įkaina-
vimas.

Jetté & Frère Ltée

Plumbing & Heating kontraktorius.

140-2e AVENUE - 366-0330

LaSalle

AUTOMOBILE INC.

366-7818

LAURENT DAIGNEAULT
Président

P A R D A V I M A S

Imperial - Chrysler - Dodge - Charger
Coronet - Challenger - Swinger - Demon.
Camions DODGE Trucks

7635 BOUL. LASALLE - LASALLE, QUE.

Mechanizuotomis priemonėmis įvairius ratų ir
kitų dalių reguliavimas. Išorės taisymas ir
dažymas. Kreiptis: De La Verendrye Blvd.

Tel. 365-3364

po chicagos dangum

KALĖDŲ ŠVENTĖS Chicagoje ypatingai šaltos. Gruodžio 17 d. kada šimtai lietuvių keliavo į Jaunimo Centrą rašyt. Balio Sruogos paminėjimą, Alvudo ir Vilniaus krašto organizuojamas bendras kūčias, šaltis spirgino 4 žemiau nulio. Bet žmonės visur gausiai dalyvavo. B. Sruogos paminėjimas buvo įdomus, neskaityt Chica-gos teatralų, dalyvavo akt. Kačinskas ir rašyt. A. Gustaitis su savo kūrybą. Tai talentai, kurie niekad ne išblėsta, o tobulėja.

PREKYBOS RŪMŲ susirinkime, gruodžio 13 d. TN, įvyko Lietuvos Vyčių choro pasirodymas, kurį tvarkė F. Strolia. Pirmininkas Oksas tylos minutę pakvietė pagerbti mirusius narius, pranešė apie sausio metinį susirinkimą, pristatė Vyčių naują plokštelę ir iškėlė Brazinskių bylos eiga. Nariai paraginti, kad Turkijos prezidentui pasiųstų telegramų, atsimenant, kad jų byla prasidės vėl svarstyti.

Prekybos Rūmų narių vardynas išleistas papuoštas gražią vinjetę ir adresais.

MARQUETTE PARKO Lietuvių Namų Sav. draugijos metinis susirinkimas įvyko gruodžio 15 d., pirmininkavo Bacevičius. Kadangi valdyba nepasiuntė kiekvienam nariui šio svarbaus sumo pakvietimu, tai iš 700 d-jos narių atsilankė vos apie 50. Naujo statuto dar nėra, vadovautasi senuoju, todėl turėjo būti išrinkta nauja valdyba. Pirmininkui ir dar keliems nariams atsisakius, atsirado didelis

rūpestis, iš ko išrinkti valdybą. Po didesnių diskusijų visgi valdyba šiaip taip sulipdyta: Pirm. Juozas Skeivys, I viceprez. A. Bagdžius, II vizp. J. Stonkus, sekr. St. Patlaba, kasin. Adomas Uselis ir fin. rašt. A. Didžbalis. Senoji valdyba 1972 metais yra padariusiu daug darbų, už tai išreikšta padėka, buvo žinoma ir klaidų, tačiau ačiū, kad dirbo tiek daug.

SIMO KUDIRKOS tragediją buvo prisiminta Lietuvių Sodyboje, kur atstovaujant A. Šlickienei ir dr. J. Adomavičiui atidengtas didžiulis S. Kudirkos paveikslas, akt. Brinka skaitė eilėraščius jo garbei poetų sukurtus. /A. Algimnienė/. Visas Lietuvių Televizijos pusvalandis skirtas S. Kudirkai, kur buvo demonstracijų ištrauktos, kalbėtojų būriai demonstravo prieš Amerikos valdžios rūmus, dėl Kudirkos išdavimo. Bet platinio paminėjimo ir nebūta.

DU LIETUVIAI MENININKAI: šaknų drožinėtojas Baltuonis ir solistas A. Vokietaitis sulaukė amerikiečių spaudos dėmesio. Baltuonis pasižymėjo savo medžio kūrinių vykusioje didžiulėje McCormik salėje meno parodoj, o sol. Vokietaitis dainuodamas Lyrinės operos statomose spektakliuose. Jis ypač gerai pasirodė Verdi/Kauklių Baliuje/, Tom vaidmenyje. Tai miela ir džiugu, kad iš Lietuvos, gausu gabių talentų!

LIETUVOS VYČIU Kalėdinėj nuotaikoj parengimas Vyčių salėje, vado-

vaujant p. Moliui, gruodžio 16 d. praėjo pakilioj nuotaikoj. Jis yra 112 kuopos pirmininkas. Tos kuopos susirinkimai vyksta kas trečią antradienį 8:30 Marquette Park parapijos salėje.

LIETUVIŲ RADIO FORUME, gruodžio 16 d. inž. A. Rudis ir p. Rudienė plačiai nušvietė savo išpūdžius iš Washingtono, kuri dalyvavo prez. Niksono specialiam priėmimui; Kalėdų proga. Vyt. Kasniūnas turėjo pasikalbėjimą su rašyt. akt. B. Pukelevičiute apie teatrus, eilėraščių premiją, sporto reikalu kalbėjo dr. Ringus.

KONKURSAI IR PREMIJOS paskelbti mūsų spaudoje: Vilniaus Krašto S-gos 1500 už parašyta romaną apie Vilnių, nes šiais 1973 metais sueina 650 m. nuo Vilniaus paskelbimo Lietuvos sostinė. Rankraščiai laukiami iki spalio 1 d. O Pasaulio Liet. Katalikų Bendrija įsteigė nuolatinę kasmetinę premiją lietuviui visuomenininkui. Ja rūpinasi Ign. Sakalas, 7356 S. Campbell, Chicago pas jį yra taisyklės.

DR. VYT. PLIURA savo kabinete staiga mirė lap. 30 d. Leroy miestelyje Ill. Palaidotas Blomingtono kapinėse, gyveno Hanau stovykloj. Dr. Jono Valaičio motinė 12. II/ atsisakė su šiuo pasauliu, organizacijos ir visuomenė su ją atsisveikino, užuojauta ALTO nariui.

CHICAGOS TRIBUNE, plačiai parašė apie lietuviškas Kūčias, su visom tradicijom. Papročius išaiškino Br. Stravinskienė ir jos dvi dukros: Iną ir Ramunę. Įvairių receptų piliustruota iš kon J. Daužvardienės knygos.

MIRTIES BAUSMĖ norima

įvesti Illinois valstybėje, kurios įstatymu rūpinasi du Chicagos Seimelio nariai: Henry Hyde ir Joseph Sevik. Jie įteikė įstatymą jau Seimeliui, kad žmogžudžiai gautų mirties bausmės, ypač už valdžios žmonių žudymą, policnikų, gaisrininkų, kurie gina valdžias įstaigas.

CHICAGOS MIESTAS per metus neteko 250 tūkst. gyventojų, o viešosios pašalpos skaičius iškilo iki 4 šimtų tūkstančių. Daugiausia pašalpas gauna juodieji 6 tūkst. 700 dol. vieną šeimą. Per 10 metų netekta 18% baltųjų, o juodųjų padidėjo 11%. Pietinėj Chicagos daly, kur lietuviškos kolonijos, jau pavojuje, Roselandas jau juodųjų, Marquette Parkas stovi ant ribos.

GRUODŽIO 17 d. Lietuvių Televizijoj pirmą kartą pasirodė trys sesutės Drutytės su dainomis ir kalėdų giesmėmis. Kazė Brazdžionytė akompanavo. Netolimoj ateity, pasirodys Skaučių vienetas, Lietuvos Vyčių choras ir kt. talentai.

Bal. Brazdžionis.

CHICAGOS ANGLIJOS LIETUVIŲ KLUBO VALDYBA

Iš kairės - sėdi: Justinas Šidlauskas, Anatolijus Laskas, Stefa Šidlauskienė, Jonas Jokubka ir inž. Algirdas J. Dauginas. Stovi: Stasys Juozapavičius, Bruno Kuras, Leo Venckus, Juozas Šlajus, V. Paliulionis ir Stasys Vitutis. Trūksta Stefanijos Kaulėnienės.

KŪČIOS PRIE UŽDARŲ LANGINIŲ

Dabar Lietuvoje, Kūčių vakarienė valgoma užsidarius, net ir langus užsidangsčius ir tik su savo šeimos nariais arba jau labai patikimais prieteliais. Bijoma provokacijos ir išdavimo, nes pasieniais durpliopa kompartijos šuneliai.

Pavergoje Lietuvoje visada prie Kūčių stalo būna tuščių vietų. Juk beveik kas antra lietuvių šeima yra netekusi savo artimųjų. Dažnoje gryčioje prie Kūčių stalo sėdi tik sena motina su palinkusiu nuo sunkios gyvenimo naštos tėvu, o trys kėdės būna tuščios, nes vienas sū-

nelis už vandenynu, antrasis už Uralo, o pats jauniausias ir mylimiausias žaliajam pušyne miega...

Tie lietuviai komunistai, kurie jais tapo iš reikalo, Kalėdas švenčia ir kūčioms nuvažiuoja pas savo tėvus ar senelius. Nuvažiuoja ten, kur svetimos akys nematys.

"ŠLUOTA" JUOKIASI

Išgėrus vyną, M. nuėjo namo, o aš likau miegot šiauduose prie kūgiaus. Bemiegant ant manęs užvažiuavo traktorius. Aš atsisibudau, tai buvo apie 18 val. Kas vairavo šį traktorių, aš nepastebėjau. Kodėl jie mane paliko šiauduose, aš nežinau. Manau, kad jie galėjo manęs nepastebėti. Ryte prie kūgiaus mane rado M., kuris ir organizavo mane atvežti į ligoninę.

(Pasiaiškinimas

LIETUVIAI TRETJAKOVO GALERIJOJE

● **MASKVOS Tretjakovo galerijos** tarybinio meno skyriuje yra išstatyta G. Jokūbonio ir J. Mikėno skulptūros ir A. Skirutytės, A. Makūnaitės ir R. Gibavičiaus grafikos kūriniai.

EUROPOS ČEMPIONAS Č. JEZERSKAS

Rygoje buvo suruoštas savigynos imtynių čempionatas, kuriame dalyvavo Bulgarijos, Jugoslavijos, Mongolijos, Britanijos, Ispanijos, Irano, Japonijos ir Sov. Sąjungos atletai.

Jame du aukso medalius gavo japonai. O kaunietis Česlovas Jezerskas nusipelnė čempiono titulą.

RYTŲ EUROPOS TAUTŲ BENDRASIS KONCERTAS ANGLIJOJE

Kilburno Gaumonto salėje vyko European Liaison Group surengtasis Rytų Europos tautų tautinių šokių ir dainų koncertas.

Koncertą globojo lady Antonia Fraser ir lady Hailsham. Meninės grupės dalyvavo šių tautybių: lenkų, latvių, lietuvių, estų, ukrainiečių, baltarusių, jugoslavų, vengrų, rumunų, čekoslovakų ir gruzinų. Lietuviams koncerte atstovavo Londono šeštadieninės mokyklos tautinių šokių grupė, kuriai vadovauja V. Jurienė ir F. Senkuvienė.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Chicagos tautinių šokių grupė Žilvitiš, vadovauja Vanda Stankienė.

KANADOS LIETUVIŲ DIENA

IR JOS DUOMENYS

Nesenai įvyko XVIII-jai Kanados Lietuvių Dienai Rengti Komiteto posėdis apyskaitai sudaryti ir pelnui apskirstyti. Nors dar ne visos sąskaitos gautos, tačiau, jau aiškėja, kad Diena duos virš \$5,000 pelno. Komitetas nutarė apie pusę tos sumos išskirstyti programos sudaryme dalyvavusiems vienetais, o kitą dalį pagal nusistovėjusią tvarką padalinti pusiau tarp KLB Krašto Valdybos ir Montrealio Apylinkės Valdybos. Pažymėtina, kad tur būt, pirmą kartą Kanados Lietuvių Dienai buvo išgauta ir Federalinės valdžios parama sumoje \$2,500, kadangi Dienos Komitetas sugėbėjo tą reikalą atitinkamoms įstaigoms prideramoje formoje patiekti.

Tuo būdu dalyvavusiems

programoje vienetais bus apmokėta apie 60 - 80% jų kelionės išlaidų. Komitetas nutarė paskirti: Hamiltono "Aidui" \$850., Toronto "Gintarui" \$400, Delhi "Palangai" \$200, Londono "Rasai" \$50, Montrealio Aušros Vartų Choruui \$100, Montrealio "Gintarui" \$300, Montreal Liet. Studentų Sąjungai \$200, Montrealio "Taurui" \$200, Nepriklausomai Lietuvai \$100 ir Tėviškės Žiburiams \$100, viso \$2,500. Galutinis apyskaitos sudarymas ir pelno paskirstymas atidėtas iki bus gautos paskutinės sąskaitos.

Pr. R.

Litas

\$10,000 PRIEDAS

"Litas" sėkmingai užbaigė 1972 metus ir val-

dyba gruodžio mėnesio posėdyje nutarė išmokėti taupytojams už taupomasias sąskaitas 6.5%, vietoje metų bėgyje skelbtų 6%. Kadangi "Lito" nariai taupomose sąskaitose 1972 metais turėjo virš 2 milijonų dolerių, tai 0.5% palūkanų padidėjimas reiškia 10,000 dolerių priedą.

Už taupomasias sąskaitas "Litas" skaičiuoja palūkanas kas mėnesį, bet prirašo tik kartą į metus gruodžio mėnesio gale. Šitoks palūkanų skaičiavimas įgalina "Litą" patį palūkanų procentą taikyti visiems taupytojams, nežiūrint kuriame mėnesyje jie savo santaupas būtų įdėję. Pažymėtina, kad pirmieji du tūkstančiai dolerių taupomose sąskaitose turi gyvybės apdraudą, kurios premija (0.65% apmoka "Litas".

"Litas" užbaigė septynioliktuosius savo veiklos metus su 1,500 narių ir 3.8 milijono dolerių. Tačiau vis dar yra lietuvių, ypač iš senesnėsios kartos, kurie netiki, kad "Lito" už savo santaupas jie gautų nuo 50% iki 100% daugiau, kaip laikydami jas bankuose.

SVARBUS "LITO" SUSIRINKIMAS

Sausio mėn. 21 d., sekmadienį, 3 val. po pietų, Aušros Vartų parapijos salėje įvyks nepaprastas visuotinis "Lito" narių susirinkimas "Lito" statutui svarstyti ir priimti.

Pirmasis "Lito" statutas buvo priimtas 1955 m. sausio mėn. 15 d. steigiamajame narių susirinkime. Statuto pakeitimai buvo padaryti 1964 ir 1967 metų susirinkimuose. Taigi, 17-kos metų "Lito" veiklos laikotarpyje dabar bus jau ketvirtas "Lito" statuto peržiūrėjimas. Kiekvienas "Lito" narys, kuriam tikrai rūpi "Lito" ateitis, turėtų šiame susirinkime dalyvauti, kadangi statutas nustato pagrindines "Lito" veiklos gaires.

Pr. R.

SENELIŲ BALIUS

Lapkričio 18 d. Manchestero Liet. Soc. klubas savo patalpose suruošė lietuviams seneliams pensio-

ninkams pobūvį, kuriame jiems maistas ir gėrimas buvo duodama veltui.

Šiltą ir šaltą maistą paruošė C. Ivanauskienė. Maistas buvo pažymėtinai geras, turiningas ir gausus. Netrūko ir gėrimo.

Į balių atsilankė apie 50 asmenų, kurių apie pusė buvo svečiai. Pensininkų baliuje galėjo būti ir daugiau, bet, nugriaujant senus miesto kvartalus, yra pasikeitę narių adresai, dėl to klubas yra netekęs ryšio su kai kuriais savonariais - kai kurie pakvietimai nepasiekė adresatų. Visi klubo nariai turėtų artimiausiu laiku pristatyti sekretoriui savo naujuosius adresus.

Klubas senelių balių ruošia kas metai, ir tai jau laikoma nusistovėjusia tradicija. Neteko patirti, kad tokius ar panašius rengimus suruoštų kitos kolonijos.

Pensininkus ir senelius sveikino ir ateičiai geros kloties linkėję klubo pirm. J. Verbickas, DBLS Manchesterio skyriaus pirm. A. Jaloveckas, L. V. "Ramonės" vardu E. Sabaliauskas, Moterų ratelio "Rūtos" pirm. E. Sasnauskienė. Iš senelių pusės už surengtą balių klubui dėkojo ir į sveikinimus bei linkėjimus atsakė pensininkas D. Dainauskas.

Nėra buvę pobūvio ar baliaus be dainos, bet šiame pobūvyje buvo dainuojama ypač daug ir su ūpu. Dainose neatsiliko nė pensininkai. Po šaunių dainų ir jie atrodė atjaunėję.

A. P- kis.

● VILNIAUS "Komjaunimo Tiesa" savo gruodžio 9 d. laidoje rašo, kad Lietuvos dviratininkai laimėjo pirmą vietą dviratininkų lenktynėse ir "Lietuvos rinktinė tapo šalies (Sovietų Sąjungos, - Red.)

SKELBIMAS

1

Dievo Karalystės Žinios

TEMA:

VISŲ DALYKŲ ATNAUJINIMO LAIKAI.

"Todėl darykite atgailą ir grįžkitės, kad jūsų nuodėmės būtų išdildytos, kad ateitų nuo Viešpaties veido atgaivinimo laikai ir kad jis siųstų jums apskelbimą Jėzų Kristų. Dabar jį turi paimti dangus iki visų dalykų atnaujinimui, apie ką yra kalbėjęs Dievas nuo amžių savo šventųjų pranašų burna. Jau Mozė pasakė: Viešpats, Jūsų Dievas, pažadins jums pranašą iš jūsų brolių tarpo, kaip mane. Jo jūs turite klausyti visuose dalykuose, ką tik jis kalbės. Kurį gi siela neklausytų to pranašo, bus išdildyta iš tautos tarpo. Ir visi pranašai, kurie kalbėjo, nuo Samuėlio ir paskui, skelbė tas dienas. Jūs vaikai pranašų ir sandoros, kurią Dievas yra padaręs su mūsų tėvais, sakydami Abraomui: Tavo ainijoje bus palaimintos visos žemės giminės. Jums visų pirma Dievas pažadino savo Sūnų: jį siuntė jį jums laiminti, kad kiekvienas grįžtųsi nuo savo nedorumo."

— Ap. Darbai 3:19-26.

SV. PETRAS, kalbėdamas apie tai, kas turi įvykti po Kristaus antrojo atsilankymo, pranašavo, kad tuomet bus atsteigimo laikas. Nereikia, kad tuomet turės būti sutvertas naujas rojus, bet turės būti atsteigtas pražudytasis rojus. Jėzus sako mums Luko 19:10, kad žmogaus Sūnus atėjo į žemę ir išgelbėti tai, kas buvo pražuvęs. Šito dieviškojo sumanymo įvykdymas apima pirmą ir antrą Jėzaus atėjimą. Pirmajame savo atėjime jis davė save kaip atpirkimą arba atitinkamą kainą; nes tuo turėjo būti pašalinta mirties bausmė, kokia buvo uždėta ant žmonijos Edene. Antrą sykį jis ateina suteikti žmogui gyvenimą, kuris buvo prarastas Adomo nusidėjimu.

(Bus daugiau)

Kas įdomiaujate apie Tiesą, mes prisijusim veltui knygelę. Kreipkitės šiuo adresu:

Lithuanian Bible Students,
212 E. 3rd Street,
Spring Valley, Ill. 61362

čempionato komandinė nugalėtoja...." Lenktynės įvyko gruodžio 8 d. prie Baku.

(E)

KELEIVIS

NIEKAM NEPATAIKAUDAMAS, TEISINGA ŽODĮ SKELB DAMAS, JAU EINA 66 METUS. JAME NEMAŽAI ŽINIŲ IR IŠ KANADOS GYVENIMO, KIEKVIENAM NUMERYJE YRA SENIAI PAGARSEJĘ MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMAI. YRA GRAŽIŲ APSAKYMŲ, EILERAŠČIŲ. ADV. M. ŠVEIKAUSKIENĖ VEDA TEISINIU PATARIMŲ SKYRIŲ.

Metinė prenumerata tik \$7.00

636 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS. 02127

Staigiai mirus JURGIUI MAČIONIUI, šių metų klubo valdybos direktoriui, nuoširdi užuojauta žmonai Emilijai, dukrai su šeima, broliui Juozui, seserei Veronikai Rasimavičienei ir visiems artimiesiems Lietuvoje.

DLK Vytauto klubo Valdyba ir visi klubiečiai

Mūsų Kredito Unijos nariui
A t A

JURGIUI MAČIONIUI mirus, jo žmonai Emilijai, dukrai Janetei ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškiamo

Montrealio Lietuvių Kredito Unijos "Lito" Valdyba

Staigiai mirus mielam draugui JURGIUI MAČIONIUI, nuoširdžiausią užuojautą jo žmonai Emilijai, dukrai Jennetei su šeima, seserei Veronikai Rasimavičienei, broliui Juozui ir Lietuvoje seserei Salomėjai ir broliui Vladui ir jų šeimoms.

Juozas ir Dana Gražiai

JURGIUI MAČIONIUI mirus, jo žmonai, dukrai su šeima, broliui Juozui ir kitiems artimiesiems, giminėms ir draugams nuoširdžią užuojautą reiškiamo ir kartu liūdime

J. V. Biliūnai

Mūsų geradariui JURGIUI MAČIONIUI netikėtai mirus, jo žmonai Emilijai ir visai jų giminei liūdesio valandoj nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Keturkų šeima

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main St. East, tel. 544-7125

Darbo valandos:

pirmadieniais	10 — 5 v.p.p.
antradieniais	10 — 5 v.p.p.
trečiadieniais	10 — 5 v.p.p.
ketvirtadieniais	10 — 5 v.p.p.
penktadieniais	10 — 7 v.vak.
šeštadieniais	9 — 12 v.p.p.

Liepos ir rugpjūčio mėnesiais ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais "TALKA" uždaryta.

Mokame už:

depozitus	5½ %
šėrus ir sutaupas	6½ %
už vieno metų terminuotus indėlius	7 %
ir 3 metams 7½ %	
Duodame:	
asmenines paskolas iš	10 %
nekiln. turto paskolas iš	8½ %

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Pardudame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$3.300.000.

KALĖDOS HAMILTONO LIET. KOLONIJOS

Kalėdas hamiltoniečiai pradėjo Kūčių naktį 12 val. AV bažnyčioje su Bernelių mišiomis. Jas atnašavo ir pamokslą pasakė mons. dr. J. Tadaraukas, primindamas, kad Kalėdos yra dovanų diena.

Šventovė, kad ir vidurnaktį, buvo pilna žmonių, ir parap.choras, vad. muz. A. Paulionio, savo gražiu giedojimu tos dienos nuotaika dar labiau sustiprino. Pamaldas baigtos Lietuvos himnu. Po to kai kurių organizacijų pirmininkai ir artimesnieji buvo nuėję pasveikinti kleboną su šventėmis. O Stasiulio pastangomis lietuviai liut-evangelikai Kalėdų išvakarėse čia irgi turėjo savo lietuviškas pamaldas "Faith Lutheran" bažnyčioje. Pamaldas atlaikyti buvo atvykęs iš Toronto kun. Alg. Žilinskas.

Tautos F. skyr. pirm. Alf. Patamsis šventės leido savo namuose su savo giminėmis, kurių vienu Ant. E. Dirsų šiemet jau nebeturėjo, nes tie išsikėlė gyventi į tolimą Floridą. Į Floridą šventėm išskrido ir KLB Šalpos F. pirm. J. Pleinys su šeima. Karių vet. "Ramovės" skyr. pirm. K. Mikšys, liet. šeštad. mokyklos ved. J. Mikšys ir dar vienas Mikšys iš Toronto Kalėdas čia leido kartu. DLK Algirdo šaulių kuopos pirm. Alf. Kanopa Kalėdų rytą važiavo pas savo svainį į Burlingtoną. Dėl didelio rūko nėgalėje išskristi į Edmuntoną iš aerodromo grįžo šventės leisti pas savo tėvelius D. E. Stukus dukra ir žentas R. B. Pilipavičiai.

Šiemet ligoninėse Kalėdas praleido Vl. Kunkulis,

M. Pleškevičienė, Kr. Chloravičiūtė. Namuose gydos Br. Šopys, L. Paškus, O. Čeliauskienė. Prieš pat šventes Br. Venslovienė gavo žinia, kad Lietuvoje mirė jos mamytė. Kūčių vakarą šv. Juozapo ligoninėjatsiskyrė su šiuo pasauliu. J. Čelkus, 74 m. amžiaus, Lietuvoje buvęs Panevėžio apygardos teismo teisėjas. Iš tolimesnių vietovių sugrįžo pas savus praleisti šventes ir mokslus einantis jaunimas: Vida Staniūtė, besiruošianti daktaratui, iš Wisconsin universiteto; Laima Šopytė, dirbanti Raud. Kryžiuje ir gilinanti studijas, iš Washingtono; Jonas Karalėnas, studijuojantis mediciną, iš Londono; inžinerijos stud. Vytautas Vidugiris iš Kingstono ir Silvija Martinkutė, jau gimnazijos mokytoja, iš Sudburio. Parvažiavo namo ir Toronte studijuojančios Alf. B. Juozapavičių dukros-Gabija ir Dainora.

Būrelis mūsiškių studentų yra susiorganizavę po Kalėdų dviem mašinomis važiuoti į Montrealio Laurentian kalnus paslidinėti. Alf. Šilinskiui draugai N. Metų išvakarėse Br. Vengrių namuose organizuoja gimtadienį.

K. Mileris.
HAMILTON, ONT.

Kanados Lietuvių karo veteranų "Ramovės" Hamiltono skyriaus veikla 1972 metais nepasizymėjo gausių narių skaičiumi, bet už tat aktyviai bendradarbiauja su šauliais ir kitomis organizacijomis. Per metus atlikta:

1. visuotinas narių susirinkimas.
2. korespondencijos būdu išrinkta nauja V-ba.
3. dalyvauta su kitomis organizacijomis mons. dr.

Tadarausko pagerbime.

4. prisidėta prie B - nes darbų.

5. dalyvauta su vėliava Hamiltono Šaulių Šventėje minint penkmečio veiklą.

6. mirus nariui E. Reikeniui dalyvauta laidotuvsė su vėliava.

7. dalyvauta nario dr. A. Gailiaus namo įkurtuvėse.

8. dalyvauta su vėliava bažnyčioje 8 rugsėjo minėjime.

9 dalyvauta su vėliava St. Catharines karo veteranų Lietuvos kariuomenės atsteigimo šventėje.

10. suruoštas Lietuvos kariuomenės atsteigimo ir "Ramovės" Hamiltono skyriaus dešimtmečio minėjimą.

Kitų organizacijų narių skaičius gali didėti, gi mūsų karo veteranų asmenų skaičius mažėja: Tauta pagerbia savus veikėjus jiems mirus. Atsimenant, kad laisvę reikia išsikvoti, brangiai sumokant, kartais net gyvybę, tai Nepriklausomybės kovų dalyvių tarpe tebėra gyvas Lietuvos nepriklausomybės ir kovų atsiminimas.

J. P.

winnipeg

KLB-nės Winnipegio lietuvių apylinkė 1972 met. gruodžio 10 d. savo visuotiniame narių susirinkime išsirinko naują 1973 metams valdybą, kuri pareigomis pasiskirstė taip: p-kas Kostas Strikaitis, Vice - p - kas ir Jaunimo atstovas - Vidutis Januška /Jr/, Sekretorė - Genė Fedarienė, išdininkas ir Šalpos Fondo atstovas - Juozas Demereckas, Tautos Fondo atstovas - Vacys Stankevičius.

Revizijos komisija:

Mečys Šarauskas, Valentinas Rutkauskas ir Vincentas Marozas.

ATSTOVAI PRIE

BALTŲ FEDERACIJOS

Algirdas Januška/Jr/ir Tadas Lukas.

toronto

TORONTO LIETUVIŲ NAMAI

Pradimai namų pertvarkymo darbai baigti gruodžio mėn. Jau įrengtos dvi salės, kiekviena 97 pėdų ilgio ir 67 pėdų pločio. Abi salės turi didelius balkonus, erdvas scenas, puikų apšvietimą ir visus kitus

būtinus įrengimus. Paruošti tenderiai antros fazės darbams, kurie po Naujų Metų bus pradėti vykdyti. Bus dar įrengtos dvi mažesnės salės, kooperatyvui, svetainei, administracijai, o taip pat kitos patalpos. Baigus visą namo pertvarkymą, Toronto Lietuvių Namai turės gal didžiausias patalpas išeivijoje, nebent Jaunimo Centras Chicagoje juos nukonkuruotų. Už tuos namus/buv. liuteronų bažnyčią/buvo sumokėta \$140,000, bet juos pertvarkius, jų vertė pakilo iki pusės milijono. Pertvarkymui reikalingos lėšos gautos iš įvairių šaltinių. Stambiausias šaltinis - \$200,000 paskola. Apie \$50,000 lėšų iš parduotų senųjų Liet. namų. Narių ir nenarių asmeniškos paskolos \$42000. Mažesnės sumos gautos iš parengimų. Taip ir susidarė reikalinga suma.

Nors vyko pertvarkymo darbai, bet salės visą laiką buvo naudojamos įvairiems parengimams. Gruodžio 24 d. Liet. Namuose buvo suruoštos bendros Kūčios, o Naujųjų Metų sutikimo parengimui paruošta apie 1000 vietų.

Kai prieš 20 metų lankėmės vokiečių "Harmonia" klube, 4 aukštų name, vienas mūsų dalyvis, susižavėjęs pasakė: "O, kad lietuviai turėtų tokius namus". Dabar mes tokius namus jau turime, tik reikia juos lankyti ir remti. Vokiečiai, klubo nariai tada mokėjo po 3 dol. į mėn. nario mokesčio. Mūsų namai nustatė nario mok.

3 dol. į metus, nes valdžia taip reikalavo. Tikimasi, kad lietuvių namai patys išsilaikys, bet reikia jums pradžioje pagelbėti. Dėlto namų Valdyba rūpinasi, kad Toronto lietuviai stotų į narius-remėjus imokant \$100 įnašą, kuris bus kartu ir nario mokesčio.

P. L.

JIS RENKA KNYGAS

Vienas Lazdijų rajono gyventojas, jau penkta dešimtis metų renka knygas. Šituo pasakojimu buvo siekiama tik vieno - pasakyti keletą gerų žodžių apie žmogų, kuris, gyvendamas toli tarp miškų, be jokių mokslų ir diplomų sukaupe didelius dvasinius lobius, iki senų dienų išsaugojo norą kuo daugiau žinoti.

"Deja, išėjo kitaip. Nors laikraštyje tikslus šio žmogaus adresas nebuvo nurodytas, pas jį ėmė važiuoti ir Vilniaus ir Kauno įvairūs "literatūros mėgėjai", kurie kaulija knygas, stūlo nereikalingas paslaugas, neduoda žmogui ramybės.

"Ta pačia proga galima pasakyti, kad pastaruoju metu apskritai ėmė plisti laisva manija. Kaimuose pamėtais vaikščioja įvairūs senovės mėgėjai su krepšiais bei magnetofonais ir, pasivadinę "kraštotyrininkais", "mokslininkais", renka viską, kas apdulkėje, pradedant durų rankenom, baigiant kočėlais, kalbina kiekvieną senesnę, traukdami iš žmonių ir įrašinėdami juoston, kas tik jiems šauna į galvą.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA

5½% už depozitus
6% už šėrus (numatoma)
6% už taupymo s-tas
6¼% už 1 m. term. dep.
6¾% už 2 m. term. dep.
7% už 3 m. term. dep.

IMA

8% už asm. paskolas
8¼% už mortgicijus

Kapitalas virš penkių milijonų dolerių

ASMENINES PASKOLAS duodame iki \$5.000 ir MORTGICIJUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000. Nemokamas čekių patarnavimas.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Telefonas LE 2-8723 Toronto 3, Ontario.

L.Š.S. NERINGOS JŪRŲ ŠAULIŲ KUOPA MONTREALYJE
KVIEČIA ATILANKYTI Į KLAIPĖDOS KRAŠTO ATVADAVIMO

50 METŲ PAMINĖJIMA,

KURIS ĮVYKS sausio 20 d., šeštadienį Aušros Vartų parapijos salėje.

Programoje: oficialioji dalis; meninė programa, kurią išpildys
Aušros Vartų choro oktetas ir sol. A. Keblys.
Paskaita skaito "Lietuvos Pajūrio" red. A.
Lymantas.

Bus sesių šaulių paruošta šilta vakarienė, veiks baras, šokiai grojant
latvių orkestrui. Įėjimas 4 dol., moksleiviams 1,50 dol.

Pradžia 7 val. vakaro.

Kuopos Valdyba

VOKIETIJA

DARBUOTOJŲ SUVAŽIAVIMAS

Šiemet įvyko lapkričio 17-19 Romuvoje. Antri metai iš eilės pasiseka Vokietijos LB Valdybai surasti lėšų tokiam suvažiavimui surengti.

LUBECKO Vak. Vokietijoje apylinkės pirmininkas Pr. Liegus priminė, kad tuoj po karo Lubecke buvo 9 pabėgėlių stovyklos, kuriose gyveno apie 8,000 lietuvių. Dauguma jų išvyko į užjūrius ar išsisklaidė po Vokietiją. Ir dabar Lubecko ir apylinkėje gyvena nemaža tautiečių, bet B-nei tepriklauso 25, kurie moka solidarumo įnašus. Lėšų veiklai duoda Schleswig - Holsteino vyriausybė. Per metus surengiami du didesni minėjimai: Balsojo birželio ir tautos šventė su Lietuvos kariuomenės metinėmis. MUNCHENO apylinkė yra didelė ne tik narių skaičiumi, bet ir veikla. Tai buvo matyti iš jos sekre-

torės Alinos Grinienės pranešimo. Per paskutiniuosius metus apylinkė padidėjo 10 narių ir dabar turi 57. Valdyba sudaryta iš 5 narių. Šiais metais dėmesys ir išteklių skirti jaunimui - šokių grupės "Ratukas" ir delegatų kelionei į JAV - bes. Visų apylinkės renginių programą šiemet atliko jaunimas.

Munchene veikia Susitikimo Namai, kurių patalpomis nemokamai naudojasi svetimtaučiai. Vienas tų Namų kuratorijos narių yra lietuvis (pranešėjas). Surengtas didelį pasisekimą turėjęs Pabaltijo vakaras. Veikia Jaunimo sekcija, šalpos komisija, liet. katal. parapija, moterų klubas, leidžiama vokiškoji "Elta". Nariai skaito daug lietuviškos spaudos. Veikia gera biblioteka su 300 knygų, tarp kurių užtikinama naujausi leidiniai. Leidžiamas apylinkės Infor-

macijų biuletenis.

Sporto olimpiados metu buvo įrengtas lietuviškos informacijos centras, gėlėmis apdovanoti medalius laimėję tautiečiai. Per televiziją tai matė ir Lietuvos gyventojai. Jaunimo veiklai labai kenkia neigiama kritika, ypač spaudoj. Pranešėja kėlė mintį suruošti Vokietijos lietuvių tautinių šokių festivalį (veikia 4 tautinių šokių grupės).

ROMUVOS apylinkės pirmininkas S. Antanaitis pažymėjo, kad jo vadovaujama apylinkė ateinančiais metais švęs dvidešimtmetį. Turi 36 narius, kurių 6 jaunuoliai - es. Įvairiomis progomis susirenkama svetainėje ar vasario 16 gimnazijoje. Ruošiamos išvykos į teatrą Mannheime ir į tarptautinę knygos mugę Frankfurte. Gausiai apsilankyta Vilniaus styginio kvarteto koncerte Mannheime. Po koncerto keletą valandų pabendrauta su muzikais. Kovo 18 suruoštas lietuvių - estų vakaras su stipria kultūrine programa. Po programos įvyko jaukus pobūvis. Veikia fotografijos kursai.

Pasiųsti 3 siuntiniai Suvalkų krašto lietuviams. Paremta Lietuvių moterų klubų vadovybė Vokietijoje, platinant jos loterijos bilietus ir aukojant laimikius. Lėšų veiklai pasiseka gauti per VLB V-bos įgaliotinę Z. Glemžienę iš Baden-Württembergo vyriausybės.

STUTTGARTO apylinkės pirmininkė A. Glemžienė pranešė, jog apylinkė turi 56 narius. Ruošiami minėjimai. Per š.m. Vasario 16 šventę šoko visų trijų Pabaltijo tautų šokėjai savo tautinius šokius. Šviežio oro srove padveikė Clevelando "Grandinė-

PIRMOJI SOLISTĖ ILGOJO GROJIMO - STERES PLOKŠTELĖ JAU IŠLEISTA. VISOS DAINOS ĮDAINUOTOS LIETUVIŠKAI.

Plokštelė gaunama: Les Entreprises BELLE-ARTI Enrg. P.O. Box 122, LaSalle 650, Que. Canada, Petras Adamonis Insurance Agency Inc. 3907 A Rosemount Blvd., Montreal, Que., Aušros Vartų par. Spaudos kioskas 1465 De Seve St., Montreal 205, Que., ED Archambault Inc. Music Store 500 est. rue St. Catherine, Montreal 132, Que.

Kaina pas platintojus \$6.00, su persiuntimu \$6.75.

lės" š.m. rugsėjo 13 Killesberge suruošta taut. šokių popietė, sutraukusi apie 2000 žiūrovų, ir Vilniaus styginio kvarteto koncertas, spalio 15 pildęs Liederhalle klausytojų. Lietuviai pajuto pasididįjimą, kad turi kuo sudominti svetimtaučius. Abu meno vienetai Stuttgarto lietuvių buvo nuoširdžiai ir vaišingai gyti.

priimti. Palaikomi draugiški santykiai su kitomis lietuvių organizacijomis ir svetimtaučiais, ypač su pabaltiečiais ir Lietuvos vokiečiais.

Vyras savo jaunai žmonai:

- Kai tu vėl pabėgsi pas savo mamą, paimk ir mane kartu. Aš norėčiau irgi kai kada žmoniškai paval-

CFMB LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA
RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENA TREČIADIENĮ, 11 VAL. VAK.
PROGRAMOS VEDĖJAS

L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

Baltic Woodwork Co.

K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS

Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti
įvairūs medžio dirbiniai.

547 Lafleur Ave., LA SALLE 650, P.Q. TEL. 366-3884.

BELLAZZI-LAMY INC.

(VAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA:

Durys, langų rėmai, Izoliacija, Ten-Test.

Masonite, statybinis popieris, cementas,

B. P. išdirbiniai ir visa kt.

7682, BOUL. CHAMPLAIN LASALLE 366-6941

Highland Auto Body

611 LAFLEUR AVE., LaSALLE

TEL. 366-7281

• Atliekami mechaniniai darbai

• Išores taisymas ir dažymas

• Dunlop padangos ir baterijos

(Lietuviams nuolaida)

Savininkai: V. Sušinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ 1973 METAIS

PRADEDANT NUO **\$595⁰⁰**

Išvykimo datos: gegužės 17, 31,
birželio 14, 21, 28,
liepos 5, 12, 19, 26,
rugpjūčio 2, 9, 16,
rugsėjo 6, 13,
spalio 4 dienomis.

Lankoma Maskva, Vilnius,
Druskininkai, Trakai ir
Kaunas.

PUIKUS SUSIJUNGIMAS SU MONTREALIU IŠ VISŲ
DIDŽIŲJŲ KANADOS IR USA MIESTŲ.

REGISTRUOKITĖS DABAR!

Jau pratomas vietų ribotumas!

Parūpiname dokumentus JŪSŲ GIMINĖMS
išsikviesti iš Lietuvos. Siunčiame siuntinius
ir automobilius į Lietuvą.
Rašykite anglų kalba:

ADRIA TRAVEL SERVICE

4159 ST. LAWRENCE BLVD.

MONTREAL 131, P.Q. - CANADA
TEL.: 844-5292 844-5662

● **GERAS PAPROTYS** virsta kilnia tradicija. Mūsų laikraštis jau kurį laiką spausdina atskirus kuponus, kur siuloma padovanoti laikraštį savo giminėms, bičiuliams, naujavedžiams, ar geriems kaimynams. Pasirodo, jog šis pasiūlymas sulaukė skaitytojų palankaus dėmesio ir pastaruoju metu vis daugiau gaunama užsakymų siųsti padovanotą prenumeratą. Pirmiausia, čia turim progos padėkoti mieliems skaitytojams, kurie tiekėsi atsiliepti į šį kvietimą. O taip pat norime pabrėžti, jog čia yra geras būdas padėti laikraščiui. Neabejotina, kad tuo būdu surasti nauji skaitytojai, ateityje jau nelauks dovanų, bet patys užsimokės už savo laikraštį.

● **PHILOMENOS D. PAKEL** vadovaujama, lietuvių rankose esanti Chicago Taupymo ir Skolinimo bendrovė jau baigia siekti šimto milijonų dolerių kapitalo. Šios bendrovės steigėjas buvo Jonas Pakalnis, kilęs iš Sudeikių, Utenos srities. Jo gimtinė buvo viena iš neturtingiausių Lietuvos vietovių.

● **GINA ČAPKAUSKIENĖ** sausio 13 d. Baltimore, Md. dainuos koncerte, kurį rengia vietos radio programa, minėdama savo 20 metų sukaktuves.

JAUNIMO KONKURSUI, kurs skelbiamas mūsų 10 puslapyje, kviečiame skaitytojus siųsti atsakymus jau dabar. Laiškai gauti iki šio mėnesio pabaigos bus įskaitomi į konkursą. Pagal konkurso taisykles sėkmingus atsakymus atsiuntę, gaus dovanas. Nepraleiskite gražios progos!

● **ANASTAZIJA TAMOŠAITIENĖ**, pasižymėjusi dailininkė ir tautiniais motyvais audeklų audėja, padarė didelę dovaną "Nepriklausomai Lietuvai", pažadėdama pagaminti lietuvišką tautinį kostiumą ateinančiam laikraščio metiniam baliui. Dailininkės Anastazijos Tamošaitienės dėmesys ir ypatingas palankumas džiugina visus mūsų laikraščio veikėjus.

● **MIRĖ MARIJA KUPREVIČIENĖ**, pianisto Andriaus Kuprevičiaus ir smuikininkės Elenos Kuprevičiūtės motina. Ji gyvena Columbus, Ohio.

● **LITUANISTIKOS** Instituto prezidiumą sudaro: dr. J. Gimbutas, pirm. Vladas Kulbokas, dr. Aleksandras Platenis, dr. Tomas Remeikis ir Simas Sužeidėlis, nariai.

● **LIE TU VI Ū** Moterų federacijos atstovės applanke šios organizacijos centrą ir pirmininkei Mrs. Ker-

MALONIAI KVIEČIAME VISUS AT SILANKYTI Į

L.K. MINDAUGO ŠAULIŲ KUOPOS RENGIAMĄ

METINĮ BALIŲ-VAKARĄ,

KURIS ĮVYKS sausio 13 d., šeštadienį 7 val. vak.

Aušros Vartų parapijos salėje.

PROGRAMOJE: vieno veiksmo komedija "JOKYMAS Į KLIUVO". Vaidinimą atlieka Šaulių Kuopos grupė, vadovaujama Vikt. Sušinsko.

Bus vakarienė, veiks bufetas, šokiai ir loterija.

Įėjimo bilietai kaina 4 dol.

Kuopos Valdyba

mit V. Haugan atkreipė tarpkitko dėmesį į tai jog Amerikos mokyklų vadovuose nėra išryškinta, kad Baltijos valstybės, Lietuva, Estija ir Latvija yra rusų okupuotos.

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS VEIKLA

Prieš šventes įvykusiame parapijos Komiteto posėdyje klebonas F. Jucevičius patiekė metinę apyskaitą nurodant \$30, 509. 24 dol. pajamų ir \$30, 516. 58 dol. išlaidų. Išlaidose figūravo \$12,000. dol. kurie išmokėti bažnyčios statybos skolai padengti.

Metų pabaigoje parapijoje buvo 332 šeimos iš kurių 114 sudaro našlės ir viengungiai; iš viso buvo 761 parapijietis. Todėl komitetas nutarė kreiptis į archyviskupiją, kad būtų atitinkamai išlyginamos Montrealio lietuviškųjų parapijų ribos.

● **Aušros Vartų Parapi-**

jos susirinkimas įvykęs sekmadienį, klebono J. Kubiliaus pasiūlymu nutarė pakelti į garbės komiteto narės M. Leknickienę ir Dauderienę. Jos yra buvusios išrinktos į komitetą per pirmąjį parapijos susirinkimą, bet nebuvo patvirtintos pagal to meto Quebeco bažnyčios veikiančias taisykles. Į šių metų komitetą rinkti Aug. Ališauskas ir Ant. Vaupshas.

● **STUTTGARTO, Vak.** Vokietijoje, lituanistinės mokyklos vedėja Eug. Lucienė pabrėžia kiek daug vargo jai tenka pakelti. Ji yra priversta pati mokinius atsivežti į pamokas, kartais juos pavaišinti ir po pamokų išvežioti į namus.

● **EDVARDAS ŠULAITIS** Lietuvių žurnalistų Sąjungos valdybos nutarimu, pašalintas iš sąjungos narių, ir nurodoma, kad jis kaltas dėl bendradarbiavimo su

okupantu. Gali būti, kad toks nutarimas ir patelsinamas. Bet, kad ir pačioje valdyboje esama asmenų, kurie sukasi patys aplink savę ir savęs nesuranda?

● **MUZIKAŠ** Juozas Bertulis šių metų sausio 1 dieną sulaukė 80 metų amžiaus. Jis gimė Joniškėje. Muzikos pedagogo ir kompozitoriaus J. Bertulio vardas plačiai žinomas visiems muzikos mėnamišliams lietuviams.

IŠVYKOS PER ŠVENTES Į Chicago buvo išvykusi operos sol. E. Kardelienė, E. Bitnerienė, sol. A. Keblys, Pr. Paukštaitis į Winnipegą.

● **Kukėnienė Anelė** iš Brome, P. Q. po ilgesnės viešnagės Lietuvoje, prieš šventes grįžo į namus.

● **LIE TU VĖS** moterys dailininkės rengia jungtinę savo darbų parodą, kuri įvyksta kovo mėn. 17-22 dienomis Chicagoje, Čiurdėl bendradarbiavimo su lionio galerijoje.

PAGALBA NEPRIKLAUSOMAI LIETUVAI

Pakalbinkit užsisakyti NL-ą artimuosius, arba, pagaliau, padovanokit geram bičiuliui nors pusmetinę NL prenutą.

Pinigus siųskit su šiuo kuponu:

Vardas pavardė

Adresas: / gatvė ir Nr. /

City

Valst. - prov.

Pinigus siunčia: / pavardė ir adresas /

Žemiausios kainos!

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 — 35th Avenue, Montreal 409

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

Agentūra veikia nuo 1945 m.

Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LITAS

Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL 205, QUE.

Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:

Elnamasias s-tas	5.0%	DUODA PASKOLAS:	
Taupomasias s-tas	6.0%	Asmenines	8.5%
Term. ind. 1 metams	6.5%	Nekiln. turto	8.5%
Term. ind. 2 metams	7.0%	Čekių kredito	9.0%
Term. ind. 3 metams	7.5%	Investacines	nuo 9% iki 12%

Duoda nemokamą gyvybės apdraudimą. Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 da iki \$2,000 už taup. s-tos sumas, už paskolos suma.

Kooperatyvinė namų (iki 4 butų) ir namų inventoriaus apdrauda. Kreiptis: Gil Constantini C.I.B., Quebec Credit Union League, 17 Ronald Drive, Montreal West 263. Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.